

140

1976

12
1976

30 მუხეზი

1976
წილსა 41200

1976

პირველი 2

წილსა 148850

1975

წილსა 7000

1946

წილსა 15295

1956

10000

1936

1926

წილსა 1000

1976 წლის 19 დეკემბერს საბჭოთა კავშირის
კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტე-
ტის გენერალურ მდივანს ამხანაგ ლეონიდ
ილიას ძე ბრეჟნევს დაბადების 70 წელი შეუს-
რულდა. საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური
რესპუბლიკის პიონერები ბულითადად და მსურვა-
ლად ულოცავენ ძვირფას ლეონიდ ილიას ძეს
დაბადების დღეს.

43045

ქურნალ „პიონერის“ რედაქციას

საქართველოს კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის ნორჩ პიონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭო ქურნალ „პიონერის“ რედაქციის მუშაკებს, ავტორთა აქტივსა და მკითხველებს გილოცავთ ჩვენი მოსწავლე-ახალგაზრდობის საყვარელი ქურნალის დაარსებიდან 50 წლისთავის სახელოვან იუბილეს.

ნახევარი საუკუნეა ქურნალი „პიონერი“ ნათელი ფერებით ასახავს რესპუბლიკის პიონერთა სისხლსავე, მგზნებარე ცხოვრებას რომელიც აღსავსება ბეჯითი სწავლისა და შრომის, ძიებისა და შემოქმედების რომანტიკით, აქტიურად უწყობს ხელს ნორჩი თაობის ნიჭისა და შემოქმედებითი უნარის გაფურჩქვნას, აძლევს მას კომუნისტური მრწამსის ჩამოყალიბებისათვის საჭირო ძვირფას სულიერ საზრდოს.

ქურნალში გამოქვეყნებული მასალები ცოცხლად, საინტერესოდ ეხმარებიან მოზარდი თაობის ინტერესთა სფეროს, ღრმად წვდებიან მის სულიერ სამყაროს, აღვივებენ მოსწავლეებში ცოდნის გაღრმავებისა და აქტიური საზოგადოებრივი საქმიანობის სურვილს; ზრდიან მათში სამშობლოს, ხალხის პარტიის წინაშე მაღალი მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის, სიკეთისა და პატიოსნების, საქვეყნო საქმიანობის უანგარო სამსახურის მაღალ ზნეობრივ გრძობებს.

საქვეყნოდ ცნობილი მწერლების მხატვრული ნაწარმოებები, მეცნიერების, საზოგადო მოღვაწეებისა თუ ჩვენი დღეების საუკეთესო მშრომელი ადამიანების პუბლიცისტური გამოსვლები, რაც ასე ხშირია ქურნალის ფურცლებზე და მის ერთ-ერთ სა-

უკეთესო გრადიციად იქცა. სწორედ მამულის უანგარო სამსახურის, სწავლისადმი, შრომისადმი, საზოგადოებრივი საქმეებისადმი კომუნისტური დამოკიდებულების, ნამდვილი მებრძოლი ლენინელის თვისებების საუკეთესო სკოლაა ჩვენი ნორჩი თაობისათვის.

მოზარდი თაობის აღზრდა პატრიოტიზმისა და ინტერნაციონალიზმის, ჩვენი საბჭოთა სამშობლოს ხალხთა ურდვიე მეგობრობის მაღალი გრძობით, პიონერის საზღვიმო დაპირებისადმი, ჩვენი ხალხის, კომუნისტური პარტიის, ლენინური კომკავშირის სახელოვანი გრადიციებისადმი ერთგულების სულისკვეთებით, პატიოსნებისა და სიმატლისათვის ბრძოლის, ყოველგვარი ნაკლოვანებისადმი შეურიგებლობის განწყობილებით, — ასეთია დღეს და მომავალშიც, ასეთი უნდა იყოს ქურნალის მთავარი თემა და უპირველესი საზრუნავი, რითაც იგი, თავის წვლილს შეიტანს ნორჩი ლენინელების — ჩვენი ქვეყნის მომავალი მშენებლების აღზრდის, მათი მოქალაქეობრივი ჩამოყალიბების დიდმნიშვნელოვან საქმეში.

საქართველოს ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის ნორჩ პიონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭო უსურვებენ ქურნალის რედაქციას, მის ავტორთა კოლექტივსა და მკითხველებს კიდევ უფრო მჩქეფარე, დაუდგრომელ, შთამაგონებელ შემოქმედებით საქმიანობას და ახალ წარმატებათა მოპოვებას ამ დიდი და საპატიო მისიის შეტრულების გზაზე.

საქართველოს კომკავშირის ცენტრალური
კომიტეტი,
საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის
ნორჩ პიონერთა ორგანიზაციის
რესპუბლიკური საბჭო

პიონერი

12

დაქვეყნარი

1976

საბჭოთა კავშირის კავშირის ვ. ი. ლენინის
სახელობის ნორჩ პიონერთა ორგანიზაციის
რესპუბლიკური საბჭოს
თავალმჯობინი საპატიო ნიშანი

ბათუმი 1926 წლისათვის

საქ. კავშირის გამომცემლობა

რაა რწმენა?
 იქნებ — დროშა,
 იქნებ — კაცი,
 იქნებ — მიწა...
 იქნებ —
 ყანა მოშრილვე;
 (ფრთხილად,
 არვიც გადავიწვას!).
 რწმენა ყოველ ჩვენთაგანის
 გულშია და
 მამში არი...
 თავის დროზე —
 დღემილია,
 თავის დროზე —
 ტაში არი!
 აუტანელს
 რომ აიტანს,
 ვაუძლეველს
 რომ გაუძლებდ...
 ქრებატელად რომ დავივლის,
 რაიც გახატია გულზე...

აქთანილი პერსონიქა

კორნაბინელთა თაო.
ბაბს მაღვანება მს კო.
მა-ორატორია.

რწმენა

რასაც ვახედავ,
 ეს ყველაფერი —
 მინდვრებია თუ დიდი მთებია, —
 ბრძოლის ვარემე,
 შრომის გარემე
 შენთვის არავის მოურთმეგია.
 რასაც ვახედავ,
 ეს ყველაფერი —
 ცაა თუ
 ცაში რკინის ფრთებია, —
 სისხლის გარემე,
 ოფლის გარემე
 შენთვის არავის მოურთმეგია.
 რასაც ვახედავ,
 ურომლისოდაც
 გულს რომ ვერაფრით მოუთმენია, —
 დამამსხოვრე,
 რწმენის გარემე
 შენთვის არავის მოურთმეგია.

რაა რწმენა?
 ზოგჯერ — სიტყვა,
 ზოგჯერ — „კი“ და
 ზოგჯერ — „არა“!
 ზოგჯერ — გულიც
 (ვაჰ, თუ ერთხელ,
 თენდაც ერთხელ ვაგებზარა!).

თუო წამება,
 იყო სიბნელე,
 ეკალ-ბარდები ეფინა გზებს;
 იყო ცაც,
 მაგრამ ცაზე ვერავინ
 ველარ ამჩნევდა ბრდღვილა მზეს.
 სინათლისაგან ასე ვარიყულთ
 ენატრებოდათ ამოსვლა მზის:
 იყო ბრძოლები,
 მაგრამ არ იყო
 ზღვარი
 ჩავრულთა უდიდლო გზის...
 ტანჯვისგან ძალამ იმატა მკლავში,
 აღამიანი წამოდგა ზე:
 მზე ამოვიდა
 ცხრასჩვიდმეტში,
 რეგოლუციად აღმოხდა მზე..

რეგოლუცია —
 იმედი ხვალის,
 დნაჯერულების არსობის პური...
 ჩუ!..
 ტრიბუნაზე
 ლენინი არის
 და
 მიუპყრია მსოფლიოს ყური.

კომმა-
 ორატორია
 „რწმენა“
 „პრონაის“
 კონკურსზე
 პრამია
 დამსახურა.

გარინდებულო გულგაკეი უსმენს
 და მხსიეული იღვრება სითბო:
 — ამღენი ტანჯვა ეყოფა რუსეთს,
 რადგან რუსეთი
 თქვენა ხართ თვითონ!
 ხელს თქვენს ნაოფლარს
 ვერავინ ახლებს,
 თვითონ ნუ მისცემთ ამის

უფლებას.
 და ურიგებდა ლენინი ხალხებს
 ნუგეშს,
 მიწას და
 თავისუფლებას!..

ჯერ იმედები აკვანში იწევა,
 როცა აკვანთან ცეცხლში იალა.
 ხალხისეული იწეოდა მიწა,
 ავსებდელიუ ყველა ფილა:
 რას წართმეგდენენ მუშას და
 გლუხაკს, —

თვისას იცადენენ,
 სხვისას კი არა...
 კოისპირული სისხლის წვიმებში
 ქვეყანას ედგა დრო სამინელი.
 სამოქალაქო ომის ლეგენდას
 ქმნიდა მამაცი კორნაბინელიც.
 იყო მესანგრე,
 იყო მზევრავი
 და შემართება ჰქონდა ლომური:
 როგორც რწმენა და
 როგორც ნამუსი,
 თავზე ეხურა ბუდიონური.
 უჭირდა თვალთ,
 უჭირდა ხმალთ...
 უჭირდა...
 ჰაი, როგორ უჭირდა!
 ფეხზე ანდგარი ხედებოდა სიკვდილს
 მალამამართულ რკინის მუქითა.

მოიმედენი საკუთარ მაჯის,
 საკუთარ ტვისის,
 საკუთარ გზების, —
 საკუთარ სისხლით,
 საკუთარ გარჯით
 ახალ ცხოვრებას
 ვერწავდით გზნებით.
 ჩვენ მივდიოდით წინა და მალა,
 გასა არეულ ნაბიჯთა რწმენით?
 ახალ ცხოვრებას,
 სამყაროს ახალს
 ჩვენ ვაშენებდით უდიდეს რწმენით.

სამოქალაქო ომის თაობას
არ ვაუხდით ფარაჯა ძველი;
ახალ სართულებს,
ახალ გვიანტებს,
ქმნიდა მამაცი კორჩაინელიც.
იყო შებაღე
და კალატოზი,
გლხი — გაძრე და
მუშა — შშრომელი;
უკვდავების წყლის ქმნიდა სთავეს,
რომ ყოფილიყო დაღუპობელი.

ზოგიერთები შურით და ჭაგით
ვერ ეტეოდნენ საკუთარ კანში,
ოღოც ხედავდნენ რუკაზე გაშლილ
საბჭოთა მიწას,
საბჭოთა კავშირს...
და
შემა,
როგორც მეორედ მოსვლა,
წარღვნიდა მოვარდა ტყვეების
თქემი.

ეძახდა ფრონტი მუშას თუ
შკასანს
ორმოცდაერთის იენისის თვეში...
ხალხთა ძაბილი სამყაროს მიწვდა,
ულმობელ რისხვად გაღვივრალა:
— ვრცელია ჩვენი სამშობლო-მიწა,
მაგრამ ზედმეტი —
გოჯიც კი არა!
და იყო
შეშინით ავსილი სული,
ოფელით და სისლლით —
გულმკერდი სველი;
იმ ლუგენდარულ
და სამამულო
ომში
იბრძოდა კორჩაინელიც.
იყო ფრონტელი
და პარტიზანი,
ზურგის სიმაგრე
და სამიჯველი.
ულამაზესი ჰქონდა მიზანი,
რომ ყოფილიყო ყველაგან პირველი:
უჭრიდა მუხლი,
უჭრიდა მკლავი...
უჭირდა...
ჰაი, როგორ უჭირდა!
წელგამართული ხედებოდა
სიკვდილს
მალამუმართულ რკინის მუჭითა.
... აუწყებელი იყო წვალება
და სისხლიანი —
გულის იაზა,
კვებუნბოლით ერთურთს თვლებით:
— მკერდით დავეცეთ,
სულით კი — არა!
მამულისათვის სიცოცხლის წლები
მეტნაკლებობით არ გვიხშია.
(თითქმის შეხნულა იყო ოლგე,
თითქმის შეხნულა იყო ზოია!).
საბრძოლელთა იყო ტყეები;
ტყეების იყო ნაყარტუტები,

და გამურული შავი ღღებები...
ჩვენ კვებუნბოლით და
მაინც ვუტრეველით,
რადგან ვიცოდით,
და კიდევ ახლა,
როგორც გვჯეროდა.
როგორც ვვწამდა:
ქუჩებს მოედო სიმღერა ხალხთა,
გზებს
სიხარულის ცრემლები რწყავდა...

რაა რწმენა?
იქნებ სისხლის
ანდა გულის აფეთქება...
იქნებ მზერა,
რომელმაც
მტრის ტანებშიც დაფეთდება.
ჰაი რწმენა?
ხან — ღიმილი,
ხან — სიცილი,
ხანაც — ცრემლი...
ხან — მიზანი, —
მავთულსლართზე
შისველი რომ ვადაძვრები.
ძალა,
რაც მოგაგონებს
საზვიამ დროშის შრიალს...
საოცარ რომ ვალამაზებს
სიცოცხლეშიც,
სიკვდილიც.
მთელი კვირის უძინარი,
როცა თვალს მინც ახელ...
იჭრებუქში და
ქარტხილში
სიმღერას რომ შემოსძახებ.
თავის დროზე მოქნეული
ხმალი და წვრქვეა...
რაც ვალალებს,
რაც ვამალალებს,
რაც ვამაგრებს —
რწმენა ჰქვია!

და მივაშურეთ ნანატრ მშვიდობას,
სულმოუთქმელად

სულ რომ გვეძახდა:
ზოგი — კამალზე,
ზოგი — დაზგასთან,
ზოგი — მერთან და
ზოგი — ვენახთან.
გაერთიანდა მტკიცე ხელები,
ხელები
ჩვენი მოძმე ერების;
ისეც დაიწყო ახალშენება
ბედნიერების,
მშვენიერების.
მამულის ფიჭის და
მამულის ძაბილს,
გზებს მამულისას
ოროვარ ასცდები.
მამებთან ერთად მხარდამხარ
იდგენ

კორჩაინელი ახალგაზრდებიც.
იყვნენ სიმტკიცე ხარაჩოების,
ღილი სიმაღლის ძალა და ეშხი.
მათ მოიყვანეს ყამირზე პური
და ყარაყუმი —
მადიანის თქეში...
ცოტაც და...
ბამიც თავისთა იტყვის,
ცოტაც და...
ნეგურს სინათლედ ვაქცევთ...
და ვასაძლებიც რომ ვაზდეს რამე —
მამულისათვის
ჰაი, რომ ვაძვლებთ!

ცხელი ტყვიით დაცხრილული
სასწაულით მორჩა გმირი...
კოპაქშირი კორჩაინობს,
კომკავშირობს კორჩაინი...
“წიხი!” —
გაპყვირის
მზის და სისხლის
ენურგით ავსებულ...
უფიჯოვასეს სახელს
მამულს
ასე ქმნის და
ასე უვსს,
თვალეებს,

როგორც ცოცხალ მზებებს,
ანათებს და
აბრიალებს;
დროშას ფიცავს,
დროშას კოცნის,
დროშა სწამს და
აფრიალებს.

დიდებულია —
მხარამხარ მღერის
აღამიანი სხვადსხვა ერის;
დიდებულია —
მხარამხარ იღვწის
აღამიანი სხვადსხვა მიწის;
სხვადსხვა კუთხის,
სხვადსხვა მხარის
ქალი და კაცი
მხარამხარ არის.
ხანდახან მზის და
ხანდახან მთვარის
უღვა და შუქი
უმატებს ხალისს...
და
ერთმანეთის
გულისფიცარზე
ყური სსმენად მიდებულია:
აღამიანი მღერის მიწაზე —
დიდებულია!
დიდებულია!..

რა გზები განვვლით,
გზები რა ძნელი,
ბევრზე რამდენჯერ ეკიდა ბელი...
მაინც მოველით,
მაინც გავძელით,
რადგანაც
რწმენა მოგვეცა მეტი.
რადგანაც
რწმენა მოგვეცა მეტი,
რწმენა,
რომელიც ბელადმა მოგვეცა,
და უფრო მეტიც. —

საქართველო
საბჭოთა კავშირი

ის გველდა გვერდით,
სამშობლოსათვის კვედლებოდა
როცა.

და უფრო მეტიც, —
ის გველდა გვერდით
ჭესის თუ
ლექსის შენების დროსაც
და ზეიმებზე,
როგორც გოლიათს
გვირა ჩვენი გაშლილი დროშა;
და უფრო მეტიც, —
ის გველდა გვერდით,
როდესაც კაცი გაფრინდა ცაში...
დაბრუნებისას, თითქოს ეხედავდით.
თვითონ ბელადმა დაუკრა ტაში.

რწმენა
ყველაზე კაცური კაცის...
რწმენა,
რომელიც
სისხლად გვიღვალავს;
რწმენა, რომელიც
არჩენს იარას;
რწმენა, რომელიც
ახლავს სიმღერას,
სიტყვას,
საჭრეტელს,
ნამვალს,
იარაღს.

რწმენის გარეშე არც ერთი წამი,
არც ერთი კაცი —
რწმენის გარეშე!
მხოლოდ და მხოლოდ
დალოცვილ რწმენით
ვძლიეთ ათასგვარ
ავღარს, ქარიშხალს.
მისი სიცხადე, მისი სიმკვეთრე
მეგობრად გვახლავს
გვათოვს თუ გვაწვევს;
ჩვენ გვაარსებებს
რწმენა სიყვითის,

ამ ქვეყანაზე გზა მრავალი:
ზოგი — დიღია,
ზოგი — პატარა,
დი-სით სავალი,
ლ-მით სავალი,
ზოგან — ლმერთია,
ზოგან — სატანა...
სულ სხვაა ჩვენი —
დიდება მოსავს,
არც გვინატრია არასდროს
სხვა გზა;
რწმენა,
რომელიც მამულმა მოგვეცა,
საუკუნეებს გაჰყვება საგზლად.

ცოდნის პოსინაკულა

როდესაც ხელში „პიონერს“ ვიღებ, ჩემი სიჭაბუკე მახსენდება. ორმოცდაათი წლის წინათ ქაბუტე არ ვიყავი, მაგრამ „პიონერის“ წინამორბედი „ჯეჯილი“ და „ნაკადული“ ხომ ამ საქმეს ემსახურებოდნენ. მაშინ ამ დიდ საქმეს, ბავშვებისათვის ლიტერატურის შექმნას, ანასტასია თუმანიშვილ-წერეთლისა და ნინო ნაკაშიძე ედგნენ სათავეში. შესა-

ნიშნავი ქალაქი გვეყოფდნენ, მეც დავსწავლი. მათი თავი ნაპირზეა. წითი-ამ დემუკალი, ანასტასია თუმანიშვილ-წერეთლისა, ნინო ნაკაშიძე და სხვანი გვეყოფა საამაყოდ და თავის მოსაწონებლად. მასთვის, ახალ-ნაქციაში თამაშად შევადგინე კარი და პირველ ხარისხის მოგზაურობის აუქცია დაებეჭა. ვიღაც და აი ახლაც ეს დრო მახსენდება — ქაბუტეში ჩემი და ქაბუტეში კი ვიღაცის და ახლაც დღესაც ვუცვლელია. ამ წითელფერსავე დროსა ვერ-ნაღამა დამატრია ჩვენი მთა-ბარი და ვუცვლდნენ მას მხიარულად ხელებიან თვალეუბუნა ჩვენი გოგო-ბებიები. მართლა წითელყელსახვევიანი, მა-

აკადემიკოსი

ოდნა პიონერები, იმე-ლი და სიხარული ჩვენი, ჩვენი სამშობლოს მომავალი — სამშობლო ხომ პირველ რიგში ხალხია! სიხარულით ხვდებიან, რადგან იციან, რომ მათი საყვარელი ეურნალი ახალ სიხარულს მოუტანს, ცოდნას გაუმდიდრებს.

ცოდნის სიხარული ხომ უდიდესი ბედნიერებაა. ცოდნა სიხარულის მომტანია, უცვლელი და მარადიული.

და ჩვენი უბედნიერები ამოხერხებ დავრის მთელ ქვეყანაში და მივაქცე ცოდნა, სიხარული, სათნოებე, სიყვარულა და სიკეთე...
შეიძალ იყოს სახეს ამ უცხებებით და ამრავლოს ისინი.

ძველი მკითხველი და თანამშრომელი ვესურვებ მას გამარჯვებას.

კვიციანი

გაერთიანებული
ბავშვთა მოძრაობა

მე ბედნიერიბაა მხვს წილად, რომ პიონერული პრესის ჩამოყალიბება-ორგანიზაციაში მიმდებარე აქტიური მონაწილეობა. 1925-1926 წლებში ვიყავი გაზეთ „პიონერის“ რედაქტორი. მთელ გაზეთში შეწყვეტა ახლებობა, მის ნაცვლად დაშვიდა ეურნალი „პიონერი“. მისი რედაქტორობაც მე დამეცალა. პირველ ხანს ეურნალის ტირაჟი 1000 ცალს არ აღემატებოდა. ეურნ-

ბულწრფელად მიეცალა ეურნალ „პიონერს“ მისი არსებობის ორმოცდაათი წლისთაგზე. ეურნალი „პიონერი“ საყვარელია არა მარტო პატარებისათვის, იგი ჩვენი კულტურული ცხოვრების აუცილებელი თანამგზავრი განხა და მის ყოველ ახალ გამოსვლას, შინ ახალ ფურცლებს სიამოვნებით ვეგებებით, სიამოვნებით ვკითხულობთ და ვთვალთქვებთ მას; რამდენი ღამეა სურათია ამ ფურცლებზე, რა კარვად დახატულია! ამ წლების მანძილზე როგორ დაოსტატდა ჩვენი მხატვრობა და როგორ გაიზარდა ჩვენი საბავშვო ილუსტრაცია!

მე სიამოვნებით ვიგონებ იმ შორეულ წლებს, როდესაც მეც ვხატავდი ამ ეურნალისათვის, აბტომის ჩემთვის ყოველთვის ახლობელი, გულთბილად სახაბავი.

გულით მინდა ვესურვო ეურნალ „პიონერს“ კვლავაც ყოფილიყო ჩვენი სახელფავნი ახალგაზრდაების მხატვრული, საყვარელი ეურნალი.

ქაბუტე

საბჭოთა ეავრის სახალხო მხატვარი

მომხარლები

მომხარლებთან მოსაუბრე, ქვეყნით წელგამართული, სად არ მიდის, სად არ მივაქვს სიტბო, სიტყვა ქართული, სად არ მივაქვს სიხარული, მთელი გულით სათმეული, ცოდნის მეტელ ვარსკვლავების ჩაუშქრალი, სათელი.

ბეჭითობა, ფიქრი, ნატვრა მის ფურცლებზე ყვავილობს. მზე ბავშვობას მიღწენდა, მხირად ამბობს მამილო. დაუმცხრალი, დაუღლილი, მირად გაუხუნარი ვის არ უყვარს „პიონერი“, ჩვენი კარგი ეურნალი. სად არ მივაქვს, სად არ მივაქვს სიტყვა წრფელი, მართალი, გოგონების, ბიჭუნების სიყვარულით გამთბარი.

იუბილუს ბიკოსკვენი

ლის ფერადღებზე ცნობილ საბავშვო მწერლებსთან ერთად თანამშრომლობდნენ პიონერებს მოსწავლეები. მათი თანამშრომლობა აცოცხლებდა, ამდიდრებდა, ამრავალფეროვნებდა „პიონერს“.

„პიონერის“ მთავარი დანიშნულება იყო ნათესა თაობის კომუნისტური იდეებით აღზრდა მუშაობა: ერთნაირი მოთხოვნებით მასალები ამზადებდნენ ხასიათისა და...

მედიკოს დრო გადიოდა, მისი შინაარსი თანდათან ფართოვდებოდა, საინტერესო ხდებოდა. იგი

ფროულად ეპიკურული და ცხოვრების მიერ დასწულ ვეულ სკოტის და ყოველ ამიტომაც მომავალ მუშაობა მოხელარობა.

ეუსურვებ „პიონერს“ მეტი და მეტი სისახელი მიეცა ვიკეტუბინის ზევი ჭეყენისა და ხალხის საკეთილდღეოდ. ალგუარდოს განათლებული, იდეური, ჭანსალი, კეთილშობილი თაობა: კვლავაც აქტიური და მონაწილეობდეს კომუნისტური საზოგადოების ამუშენებაში.

შალვა რადიანი, „პიონერის“ პირველი რედაქტორი.

მკინალი— გაუფუგოს შეგობარი

„პიონერი“ მრავალმხრივ საინტერესო ექრნა-
ლია.

ჭერ ერთი, იგი ერთგვარად ავივებს ქართული საბავშვო ლიტერატურის უკმაყოფილობის წიგნის ბაზარზე.

ჩემთვის მავალითად, „პიონერი“ სხვა თვალსაზრისითაც არის საინტერესო, როგორც მუშას, ყოველთვის მაინტერესებდა ისეთი ლიტერატურა, რომელიც ახალგაზრდებს დაეხმარებოდა პროფორენტაციასში, მოამზადებდა მათ შრომითი საქმიანობისათვის. ამდენად მისი როლი მოზარდი თაობის აღზრდის საქმეში განუზომელია. ჩემი ვაჟები თემური და გია, ვიდრე სკოლაში სწავლობდნენ, „პიონერის“ აქტიური მკითხველები იყვნენ. მათ ჭერ კიდევ სკოლაში, სწავლის პერიოდში მისუტრეს მშენებლობებს, ჩაებნენ შრომის საქმიანობაში. თამაშ შემიძლია განაცხადო, ამაში მცირე როლი როდღე მიუძღვის „პიონერსს“. ჩემი ბიჭების მსაფისი ერთმდენია საქართველოში. ჩვენ, როგორც მშობლები და ქურჩაღის მკითხველი, სულითა და გულის კულტურაც „პიონერსს“, მის სარედაქციო კოლეგიას, თანამშრომლებს ნახევარსაუკუნე-ვან იუბილეს.

მეგობარი

ჩვენი საყვარელი, პოპულარული ქურჩალი „პიონერი“ სახელოვანი წინაპრის ქურჩალი აჭეჭლის“ ნაფუძარზე ამოიზარდა ახალი სიტყვის სათქმელად და სამოღვაწეოდ საბავშვო გზაზე

დამდგარმა ცხოვრებამ საბავშვო სულისკვეთებით ბავშვების აღზრდა დააკისრა და ქურჩალიც მის განხორციელებას პატრიოტული ენთუზიზმით შეუდგა. ყოველდღიურ შრომაში გამოიწრო და განმტკიცდა.

თავისი არსებობისა და შემოქმედებითი მუშაობის ორმოცდაათი წლის თავს ქურჩალი „პიონერი“ დიდად ღვაწლმოსილი ხვდება. მოზარდთა მრავალმა თაობამ მიიღო მისგან მდიდარი სულიერი საზრდო და ესთეტიკური სიამოვნება. ბევრმა ახალგაზრდა მწერალმა ფეხი „პიონერის“ ფურცლებზე აიღია, იხარა

და დავაკეცა. ჩემი საყმაწვილო ლექსების გზის პირველი დამლოცავიც ქურჩალი „პიონერი“ იყო. 1947-52 წლებში თვით ვრედაქტორობდი ამ ქურჩალს. მას შემდეგ იგი კიდევ უფრო გაიზარდა, გამრავალდებოდა.

ეუსურვებ ჩვენს საყვარელ ქურჩალ „პიონერს“, მის მესვეურებსა და თანამშრომლებს ახალ წარმატებებს, ახალი სიმოღლებისაკენ შეუწელებელ სწრაფებასა და გამარჯვებებს.

კიოხი ჯეჭხიძე

3. ბაქმი, სოციალისტური შრომის გმირი.

ტიტოვის ენის აღმჩინებელი ზღვა პლუგოლი და სპ. ვარელი კატარაგისტიის ბავშვთა გულის მენაიფილის, რუსთაველის კრემის ლარაბაის ვაჟკალა მრავლი-შვილის კოეპარი ახილუბაბი. ავირფას მწარალთან შეხვედრა ყველა მათგანისთვის სანაჯარი მცნებაა.

მრავალი სპოველთაოდ ენობილი საბავშვო ნაწარმო-ების ავტორი, საქართველოს სსრ სხალტო კოეტი იოსებ ბრიჭვილი განსაკუთრებულ გულისხმიებასა და სინაზის იმანდა კიოწე-მოს-წაველებს მიმართ. ისინიც, თავის მხრივ, გულითადი სპ-ვარულით უპასუხებდნენ მგოს-სანს.

„კიონარის“ სოფილი რედაქტორი, პრეტი-აქადემიკოსი ირაკლი აბაშიძე, რომლის კალაშხაც გვირგვინი გაუხარებია მოზარდები, მუღამ სსსრკველი სტუმარი პოეზიის სონი მუხარულთათვის.

ღვარდისილი მწერალ მალს მარტიანს გულწრფელი, უთამაშობა სტრუქტურებით არაერთი მოგვაპალი თარობის გულში გაუღვივებია სიამთის, პატროსნების, კადთმთავარობის ფინელა გრძნობები. თავის მკითხველებთან უხმადრა მას ახალი უთარგონებით აღავსავს სულში.

იუბილს გვილოცვენ

სამარტყველი ბავშვთა უსაყვარლეს
ქურნალს — „პიონერს“ არსებობის 50

წელი შეუსრულდა... მთელი ნახევარი
საუკუნე!

პიონერთა რამდენი თაობა აღუზრ-
დია მას ამ ათეული წლების მანძილ-
ზე, რამდენი სიხარული და ბედნიე-
რება მიუტანია თითოეული მკითხველი-
სათვის, რა დიდი წვლილი გაუდია
მათი გონებრივი ჰორიზონტის გაფარ-
თობისათვის, მათი გემოვნების დახვე-
წისათვის!

რამდენი მწერლის, მხატვრის, ჟურ-
ნალისტის, სტამბის მუშის და სხვათა
დაძაბული შრომა, ენერჯია, ცოდნა და
ფანტაზია ჩაქოვილი ქურნალის ყო-
ველი ნომრის, ყოველი გვერდის შექ-
მანში!

ძვირფასო ბავშვებო, დააფასეთ
თქვეთვის გაწეული ეს დიდი შრომა

ჯორჯ ჯეოსაძე

პიონერის ყოფილი რედაქტორი.

მუსშრკმბ ქურნალ
„პიონერს“, უფრო ხში-
რად გაუხარებინოს მისი
მკითხველები თანამედ-
როვე ცნობილ მწერალ-
თა ახალი საყმაწვილო
მოთხრობებით, პოემე-
ებით, ლექსებით... დღე მის
ფურცლებზე კვლავაც
დაპურდეს მომავალი ქა-
რთული საბავშვო მწერ-
ლობის ჩვილი!

მეგობარი

„პიონერის“ ყოფილ-
რედაქტორი.

„პიონერი“ ნახევარი
საუკუნისაა. ძნელია და-
იჯრო. იგი ჩემს გონე-
ვაში მაინც ყრმაა, მა-
რად ნორჩი და უბერე-
ბელი. რამდენი თაობა
აღუზრდია „პიონერს“,
რამდენი ფაფუკი ხელი
შეხებია მის ფურცლებს,
რამდენ თვალს ვადაუკი-
თხავს „პიონერის“ ფუ-
რცლებზე გაფანტული
მრავალი კარგი მოთხრო-
ბა და ლექსი, ზღაპარი
და გამოცანა...

იყო დრო, როცა მეც
„პიონერის“ მკითხველი
გახლდით. შემდეგ კი ბე-
დმა მარტუნა ათი წლის
მანძილზე მისი რედაქ-
ტორი ვყოფილიყავი. დი-
დი სიამოვნებითა და სი-

ყვარულით ვიგონებ ამ
პატარა, მაგრამ შესანიშ-
ნავ რედაქციაში გატარე-
ბულ წლებს. მრავალი

მარად თქვენი

კეთილი მოგონება შე-
მორჩა ჩემს მეხსიერებას.

ქვემო მოწიერი

მაგრამ ამაზე სხვა დროს.
დღეს „პიონერის“ ზეი-
მის დღეა. ჩემთან ერთად
ზეიმობენ ჩემი შვილიშ-
ვილები. სულითა და გუ-
ლით ვუსურვებ „პიო-
ნერს“ საუკუნეების მან-
ძილზე ეშრიალის ქართ-
ველი ბავშვების ხელში
და მრავალი სიხარული
მოეტანოს ჩვენი მოზარ-
დი თაობებისათვის.
რედაქციის მუშავებს
კი მინდა ვუსურვო ყო-
ველივე კარგი.

ორმოცდაათი წლის „პიონერს“ ორმოცდაექვსი წლის პიონერისაგან

არაერთი თაობა იყო „პიონერის“ მკითხველი. არაერთი თაობის მწერალმა პირველად „პიონერში“ გამოაქვეყნა თავისი ნაწარმოები.

არაერთი ლექსი და მოთხრობა გადაიბეჭდა „პიონერიდან“ სასკოლო სახელმძღვანელოში.

ერთი სიტყვით: დღემდე „პიონერი“ პირადად ასრულებს თავის მოვალეობას.

ვისურვებდი: კვლავაც მრავალი თაობის მწერალი დაბეჭდოს მას. და, კვლავაც მრავალი თაობა ყოფილიყოს მისი მკითხველი.

ახსნა მჭკაიაძე

„პიონერის“ ედიტორადქატორი.

„პიონერი“ — კლავრალელი

მშრომელი ადამიანისათვის იმაზე სასიხარულო რა უნდა იყოს, მინდორში გასულს ახალგაზრდები რომ ამოვიღებდებიან გვერდში და ჯერ კიდევ გაუ-

ჩემს თმებზე უკვე თოვლია, მაგრამ შენს ხმას რომ ვისმენ, შენ რომ ჩემთან ხარ, მგონია, პიონერი ვარ ისევ!!!

ხელი ჩამკიდე, მატარე, შენი ნათელი გზებით, კვლავ შემავიხრებ პატარებს, კვლავც შემახსი ფრთები!

ფეხს დავეკრავ, მთებზე გადავალ, შუქით მოვიკლავ წყურვილს, ოღონდ მისმე და „მზადა ვარ!“ ჩანვით, ოცნებით, გულით!

დარდმა წუთით რომ დამიპყროს, დარღს გავაყოლებ ნისლებს, — დაე, ქვეყანამ გავივოს, პიონერი ვარ ისევ!!!

პოლის დოქტორი

წაფავი ხელებით მარდად დაუტრიალდებიან საქმეს. მახსოვს, სიმინდისა თუ კარტოფილის თონხაში ნშირად გვიმუბუქებდნენ შრომას ჩვენი რაიონის პიონერ-მოსწავლეები. მეც, როგორც მოწინავე შემინდვრე, ვუზიარებდი ჩემს გამოცდილებას პატარებს.

ახლა ჩემი მშობლიური სოფლის, ებოტის კოლმეურნეობის ხელმძღვანელებმა მეცხოველეობის უბანზე გადაამოყვანეს. არც აქ გვეკლებენ ნორჩები დახმარების ხელს, კვლავ იგივე საუბრები, რჩევადაროგებანი და გამოცდილების გაზიარება. და აი, ამ საუბრების მსვლელობაში ნშირად სიყვე-

რულით ასხენებენ პატარები ეურხალ „პიონერს“, კითხულობენ იქ გამოქვეყნებულ საინტერესო მასალებს, სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში მოსწავლეთა მონაწილეობის ამსახველ ნარკვევებს, ბუნების მოვლა-პატრონობის თემაზე დაბეჭდილ უამრავ საინტერესო მუხრილს, ჩვენი სასიკაძულო მეცნიერების გამოხვლებს. ერთი სიტყვით, ეურხალი „პიონერი“ ერთგვარად თითქოს შუამავლის როლს ასრულებს მშრომელსა და ახალგაზრდებს შორის. ბავშვების საყვარელი ეურხალი „პიონერი“ აგერ ორმოცდაათი წელიწადია, კაცობის, ადა-

მიანობის საძირკვლებს განამტკიცებს მოზარდი თაობის შეგნებაში. ამ

დიდი იუბილეს დღეს მინდა ვუსტურო კიდევ ახალი წესმატებები ამ საშვილოშვილო მისის აღსრულების საქმეში! **დარი მისაბიოვილი,** თანების ჩაბინის მონაწილე მსვლელები.

მზის ნათელი შუქი მოხავს
 ეშხით სავსე ჩემ საწყაულს,
 სიყვარულით მოვილოცავ
 ორმოცი წლის დღესასწაულს!

გაიზარდე, გაიხარე,
 და გაშაღე ფრთები ლაღად,
 შემოევლე მშობელ მხარეს,
 ინავარდე უფრო მაღლა!

და უმღერე მზეს და ვარდებს,
 აუევეებულ მთას და მდებლოს,
 მარად გწამდეს და გიყვარდეს
 მშობლიური საქართველო!

1966 წ.

მხატვრული სიბავის გამომჩინილი ოსტატი ალიო მირცხუ-
 ლაშა ერთ ხანს „კომუნალის“ რედაქტორი, ზამთარს კი მისი ერთ-
 ერთი უახლოესი თანამშრომელი და მუშაკარი იყო. კოლეგა ჩვენს
 ჟურნალს 40 წლის იუბილე მხურვალედ მიულოცა ლექსით, რომ-
 ლისავე ხელშეწყობა მთავარჯიშთ მკითხველს.
 ფოტოგრაფი: ალიო მირცხულაშა მვილიძისფოტოგრაფი

ა. მირცხულაშა

ხუთი ათეული წლის მანძილზე ბავ- საზოგადო მოღვაწე დასდო ამაგი
 რსა მწერალმა, მმსახივრმა, ხელოვანმა, პარტულ სამეცნიერო ჟურნალს. ამ

მეთავებულ ფოტოგრაფიაზე აღგზა-
 დილია რამდენიმე მათგანი, ისინი, რომ-
 ლებიც წლების მანძილზე უშუალოდ
 მონაწილეობდნენ სარედაქციო მუშა-
 რებაში. თინა ბელიაშვილი (მა-
 რკვენიან პირველი) „კომუნალის“ რე-
 დაქტორი პასუხისმგებელი მუშაკის
 ცოდნასა და მწიგნობის სხვადასხვა
 დი თემების მკვლევარული სტატი-
 კვებებით აღზარდის კეთილშობილურ
 სპეციალ, პარტული საბჭოებში მწერალ-
 ბის დიდი ამაღლები, რედაქციების წევ-
 რი ნინო ნაკაშიძე უსაინოხანი
 გოთხრობებით აშუშენიერებდა „კომუნ-
 ალის“ ფრგვლას, მსტრვანი კრები
 ბიორები კატახიძე მმსახივრე
 თეთური ბუღალთმშობიარია ჩვენი ჟურ-
 ნალისა; „კომუნალის“ ისტორიაში კეთი-
 ლი კვალი მტრვას რედაქციის პასუ-
 ხისმგებელმა მუშაკებმა, ავ განსაინ-
 ბულმა მწერლებმა დავით შამა-
 თაშაძე და შალვა გვინიძეებ.

იყნოს კვილოსკვენ

მე პირველი ლექსი „ნორა ლუინელში“ დავბედე „პიონერში“ რომ მივედი. დიდი ბიჭი ვიყავი. ბავშვობაში არ ვყოფილავი გათამამებელი ილდაქციებით, ბეჭდვით...

ჩემი რედაქცია და ჩვენი მწერალთა კავშირი პიონერთა სასახლე იყო. მე და ჩემს მეგობარს თიარ ჭილაძეს რომ „პიონერში“ ლექსები მიგაგზავნა, პოეტი და რედაქტორი რევაზ მარტაიანი გახლდათ ახლაც ბავშვებით განვიციდი ლექსის დაბეჭდავას და მაშინ რა იქნებოდა! ასე მეგონა, ის ნიჭური, სადაც ჩემი ლექსი იყო დაბეჭდილი, მივლ საკართულოს ჭქონდა წაიკითხავი, ყველა მშობელს. რა თქმა უნდა. ამან ჩემს შემდგომ მიზნებსაც გააღებდა მოახდინა, დიდი პრესისაკენ გამიხსნა გზა.

ერთს განსაკუთრებულს მოგახსენებთ, განსაკუთრებით მისთვის, რომ მძაფრად ჩამონა მესხიერებაში. ვინ რას გავეხებოდავო, როცა პიონერულმძღვანელად მერვეკლასელი გელა გეგავდა, ჩვენი მფარველი, მეოთხეკლასელების მფარველი. ორბივით დაგვტრიობდა თავს.

რაც შეეხება სკოლის პიონერულმძღვანელს, ჩვენი მისი რიდი ვეჭონდა, როგორც დამრიგებლისა, მკაცრი მასწავლებლისა. თუ ვინმეს ნიჭს უნდა მისცემოდა „გზა ფართო“, მხოლოდ და მხოლოდ პიონერულმძღვანელის მეშვეობით, მისი მხრუნველობით.

დედაჩემი მშვენიერ ლექსებს წერდა, ჩემად გულჩათხოვნილად დედა მამჩებდა ლექსებისაკენ, მამჩებდა, მაგრამ არ მათამამებდა, რაც შენი საქმე არ არის, თავი გაანებო, მუხნებოდა, ბუნებაზე წე-

რეო, მთაწმინდის ფერდობებზე, ლულიკოს მამაზე დაწერე, იმში როა წასულიო მეც ვწერდი და ვწერდი მე ერუნალისტი გახლავართ, მაგრამ პროფესია, ეტყობა, ბავშვობაშივე დედამ შემიჩინა, დედამ, ველოაშენის ქალმა

საერთოდ ხზეკუთილ ყნაწვილს ცით მოვლენილი ნათელივით უნდა ესმოდეს სამშობლოს სიყვარული, მის გულსა და სამშობლოს გულადვე გაბმულ უფაქიხეს სხივზე მამულის სვე და და ტკივლი უნდა იყოს ვაფენილი. სიყმაწვილიდან სიჭაბუკევედ დაგროვილ უჩინო სიბრძნე წუთისოფლის სიყვარული გამოჩენს კაცობის ეამს მზაკრობისა და უმცერების დათრგუნვით, სამშობლოს სიყვარულით, ჭეშმარიტი ადამიანები ყალიბდებიან. ასეთ ადამიანებს შეუძლიათ ემსახურონ ჩვენს დიდსა და უღლველ ქვეყანას

მთელი ჩემი ცხოვრება მოხარდა და ახალგაზრდათა აღზრდას ვემახუტებე. 1957 წლიდან, განისხნა თუ არა ეურნალი ცისკარის — ჩვენი ახალგაზრდობის დიდი ხნის ნახატრი ეურნალი, მე „ცის-

კარში“ დავიწყე მუშაობა, შემდეგ ერთი წელი საკართველოს ახალგაზრდული ორგანიზაციების კომიტეტის თავმჯდომარედ მიიწვიეს.

წლების მანძილზე ვრედაქტირობდი ჩვენი ბავშვების პოპულარულ ეურნალ „დილას“ დღეს უკვე ათი წელიწადი მისრულდება, რაც ქართული ახალგაზრდობის ეურნალის „ცისკარის“ რედაქტორი ვარ.

ჩემი აზრით, პოეტი ისევ დავ ემსახურება მოხარდი თაობის აღზრდას, მე კი, როგორც ყველა მასწავლებელი, თავს ვიციად, რომ ჩვენი მომავალი თაობის აღზრდად მე ვარ მე საოცრად მიყვარს სიტყვა მასწავლებელი, სკოლაშიც სიაშითენებით ვასწავლიდი, უმაღლეს სასწავლებელშიც...

ეურნალ „პიონერი“ ეოველთვის დაინტერესებულ ვიყავი, მე მისი მკისხველი გახლდით მუდამ ჩემს გოგონას იგი გამოწერილი აქვს აგერ უკვე

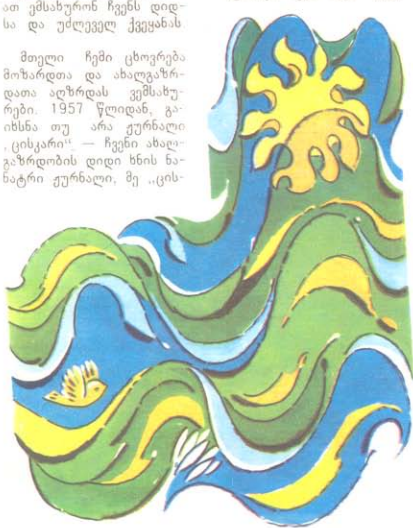
თიხი წელიწადია, მანამდე „დილას“ კითხულობდი

მე ვთხოვდი ეურნალ „პიონერის“ რედაქციას, უფრო გააძლიეროს ჩვენი წარსულის სწავლება. თუმცა ეს ხაზი — პატრიოტიკის, ხანდახან, მაინც ჩანს ეურნალ „პიონერში“ და განსაკუთრებით სასიამოვნოა, რომ ბავშვები ჩვენს დიდ დღევანდლობასთან ერთად ჩვენს დიდ ისტორიასაც გადახედავენ. ჩვენი მომავალი ხომ ჩვენი წარსულიდან იწყება. ეურნალში ბავშვები ტექნიკური მეცნიერების ანბანს სწავლობენ, ესეც ძალიან კარგია. კარგია და მისასალმებელი ბავშვთა შემოქმედებისადმი ესოდენ დიდი ეურნალდება.

ახლანდელ ნორა კორესპონდენტებს ვურჩევ, იკითხონ ბეჭერი, ძალიან ბევრი ეს მთავარია, თუ გვიხილა, რომ ერთა ძმობის სული დავამკვიდროთ ყმაწვილის კონებაში, თვითონ უნდა ვიყოთ ძალზე განათლებულნი. კიდევ, ახლანდელ ნორა კორესპონდენტებს ვუსურვებ მოსიყვარულე გულს, ურობისოდაც არაფერი ქვეყანაზე ხვირიანი და ფასული არ მქვინილა.

წახსენი
სიყვარული

ეურნალ „ცისკარის“
რედაქტორი.

გვერდები
და
კორესპონდენტთა
სიმბოლოები
გვერდები

ქურნალ „პიონერს“ ჩვენი სკოლის პიონერთა ოთახში ერთი მაგიდა აქვს დათმობილი. ყოველი ახალი ნომრის გვერდით აღრინდელი წლების აკინძული ნომრებიც აწყვიტა. მაგისტანთ მუდამ შენიშნავთ ბავშვებს ზოგს აქ დაბეჭდილი მოთხრობები მოსწონს, ზოგსაც ლექსები, ზოგიც ბოლო გვერდის ჩაქტირებებს, კრისეორადებს ამოხსნა რტაცებს, ზოგიც ნორჩ კორესპონდენტთა ქურნალ „აისის“ მორგე ნომრებს ეძებს... რუსთაველ პიონერებს მოსწონთ იგი.

როცა გავივით, ჩვენი საყვარელი ქურნალი იუბილეს იხდისთ, გადავწყვიტეთ, იგი რაზემუღშიც აღგვენიშნა. დღეფანში განცხადება გაიკრა: „ყურადღებამ! შენს საყვარელ ქურნალ „პიონერს“ 50 წელი უსრულდება, ცხოვრთ რაზემუღის საბჭოს აცნობით, დაბეჭდილი მასალებიდან ყველაზე მეტად რომელი უფრო მიგეწონათ და რატომ?“ თქვენი სურვილები, შთაბეჭდილებები“.

პასუხი უამრავი მივიღეთ. მრავალზე მრავალ წამოწყებათა შორის, რომელიც ქურნალს ამ უპასანგელი წლების მანძილზე ჰქონია, ერთობ საუკეთესოდ „აისი“ მივიჩნიეთ. პიონერებმა შეკითხვაზე პასუხი გავაცეს, რამდენიმეს გადაცნობთ.

„ღერაჲ პირინკაჲშილი“ — „ქურნალ „პიონერს“ ყველა ნომრისათვის თვალდადევნება მას შემდეგ დაიწყეთ, რაც მის დაწერვებზე ნორჩ კორესპონდენტთა ახალი ქურნალი „აისი“ შეიქმნა, ვამზადებ წერილებს რედაქციამა გასაცხავან...“

„მთინეჲ მალაჲშირიჲ“ — „ყოველთვის დიდი ინტერესით ვკითხვობ „აისის“ გამოქვეყნებულ ლექსებს, განსაკუთრებით დამახსონდა თბილისის ექსპერიმენტული სკოლის მოსწავლის ლაშა ნადირაშვილის ლექსები. მინდა უფრო მეტი იბეჭდებოდეს ნორჩ პოეტთა ლექსები.“

„მთინეჲ სისხამი“ — „აისი“ მომწონს, აქ გამოქვეყნებული კორესპონდენტთა წერილები გვასწავლის, როგორ ავიზალოთ მას დისციპლინის დამრტვლეთა წინააღმდეგ, რათა თანატოლთა მიერ დაშვებული შეცდომები სხვებმა აღარ გაიმეორონ.“

...მათი და ლალი ზედელაშვილის,

მარინე ჩუბინიძის, ქეთევან გვეგვიძის, მინანა ჭაჭუკავიშვილის, ნანა ციცციშვილისა და სხვების სურვილები გავერთიანე პიონერთა სურვილებს ჩვენი სკოლის ორივე უფროსი პიონერხელმძღვანელი ვეურთოდებით: გვსურს უფრო მეტი სადისკუსიო მასალა ვიხილოთ ქურნალის ფურცლებზე იყოს მასალები იმის შესახებ, თუ როგორ ვებრძოლეთ მცირეწლოვანთა სამართადარდევებს. გვსურს დაბეჭდოს ნორჩ კორესპონდენტთა მიერ ქართველ მეცნიერებათა, პოეტთაგან, მსახიობთაგან, მუმეზისაგან, კემეზისაგან, კოლომურ-

ებში; ამ დროს პიონერები უფრო ახლის დააკვირდნენ მეტალურგთა პროფესიას, გაივსეს ძნელი, მარტოობის ტერესო, ქვეყნისათვის საჭირო შრომის ფასი რაზემუღი ახლა საკავშირო პიონერული მარშის ახალი დღეწიით — „ნივთივართ ლინისის გზით, ოქტომბრის გზით“ მიაბიჯებს მის სტუდენტებზე — ამ სტუდენტებს ერწმობს რუსთაველ მეტალურგთა ცნობილი მოწოდება — „არც ერთი ჩამორჩენილი და უნიციტობილი ჩვენს გვერდით“. ვფიქრობთ, ამ დიდ საქმეში მეტალურგთა ქალაქის პიონერ-მოსწავლეებს ქურნალი „პიონერი“ მისი „აისის“ კვლავაც მხარში ამოუდგება.

კორესპონდენტთა, მკითხველთა სიმრავლეს ვუსურვებთ ჩვენს საყვარელ ქურნალს.

ათიშან პაუზოშია,
რუსთაის მე-15 საშუალო სკოლის
უფროსი პიონერხელმძღვანელი.

ორი
საკვირის
გვერდები

1974 წლის ივნისმა დაულოცა „აისის“ გზა, მის პირველ ნომერში დაიბეჭდა ჩემი წერილი მეგობრობაზე და იმ დღიდან მიყვები მას ფესვდებ, მისი სისტემატური მკითხველი ვარ.

„აისის“ იმიტომაც მომწონს, რომ იგი მხოლოდ ჩვენი და ჩვენი თანატოლებიდან არის შედგენილი. ვსაუბრობთ დიხან თუ მჭირე საქმეებზე; ვსაუბროსხმოდ მეჩვენა ბოლნისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის საშუალო სკოლის მოსწავლის მ. ბარათაშვილის წერილი „სხვები მეწულებას გადავაჩვიეთ“. მართლაც რომ საინტერესოა, თუ როგორ გადააჩვიეს ამ სკოლის პიონერებმა მეწულებას სხვები. განა ეს ადვილია? ნორჩი ნატურალისტიკები დამუთანხმებანი, რამდენი შრომა დასჭირდათ, ალბათ, მათ, სანამ შედგეს მიიღობენ. ავიღოთ კოჯორელი ვაჟა მირთაყვის წერილი „თანდობის წყარო“. თუ ბოლნისიელმა პიონერებმა სხვები მეწულებას გადააჩვიეს, აქ ვაჯა თანდობას წყაროს დაძრობაზე უნებს, კეთილ საქმეს კიდევს ხელს, წყაროს ნარგავებით „უმაგრებს“ საძირკვეს...“

ქურნალი „პიონერი“ ლამაზ ოცნებას გვასწავლის, ამაში ნამდვილად ვეთანხმები ეკა ცაგარელს, რომელმაც „აისის“ გამოაქვეყნა წერილი ოცნის სიყვარულზე — „ლამაზ ოცნებებს ვასწავლის“.

მასსოვს, რამდენი ვიკამათეთ მე და ჩემმა მეგობრებმა, როცა 1974 წლის ნორჩ კორესპონდენტთა № 7 ქურნალ „აისის“ ზედიდის პირველი სკოლის

წებებისაგან, მასწავლებლებისაგან აღებული ინტერვიუ.

ჩვენი სკოლა მეტალურგთა ქალაქის სხვა სკოლებს არ ჩამორჩენია. საინტერესოა სკოლის პიონერთა საქმიანობა. ისინი მხარს უსწორებენ რუსთაველ კომუნისტებს, მათგან იღებენ სიბეჯითის, დისციპლინისა და ორგანიზებულ სკოლის მაგალითს, მათ ხშირად შეხვდებით სამჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობის დელეგატებთან შეხვედრაზე.

რაზემუღს თავი ისახელა ოპერაცია „თეთრი ფრანსა“ და „მაკ საბადლიში“. ამით უფლება მოიპოვეს მონაწილეობაში მთელი პიონერული ნაწიბობის გამომ-

მოსწავლის ბელა გვასალიას წერილი „მამის ყველაფერი“ წაგივიხთხე. ვიკამათე, თუ რა საფუძველი ჰქონდა ნინოს წუხილს იმის გამო, რომ ძვირფასი საჩუქრით ვერ მიუღოცა მეგობრის დაბადების დღე.

არ შემძლია დავიწყოთ ეურნალის მიერ შეთავაზებული ნორჩ თემურელთა პირველი რესპუბლიკური შეკრების დღეგაგათა წერილები, რომელსაც საერთო რებრიცა ამშვენებდა „აჩუქე ადამიანებს სიხარული!“ დიდი სამართლი ომის ეტერიანთა მოგონებები, ბამის მწინებელთა ქართული ნორჩი მეგობრების საქმიანობა და სხვა. დამახსოვდა თბილისელი გიორგი კვიციანიშვილისა და მანანა ჯალიაშვილის ლექსები, გოჩა ფიჩხაძის, თინათინ ცხადაძისა და გვა აბულაძის ნახატები: „სელორობოლა“, „აიწონა-დაიწონა“, „სიფილი“. ეს იმიტომ გავიხსენე, რომ უბილეს დღეს გავლილ წლებს იხსენებენ ხოლმე ჩვენი „აისის“ ეურნალის ბიოგრაფიის ერთ-ერთი საინტერესო ფურცელია.

საიუბილეო იღებს „აისმა“ მინდა ორი სურვილიც შემინსრულოს. — ვიმსჯელოთ და ვიკამათოთ მომავალ პროფესიაზე, ხელოვნების სიყვარულზე თუ ამ თემაზე წამოიწყება საუბარი, აქტიურ მონაწილეობას მივიღებ.

დათო მარდოსანიძე,

თბილისის 87-ე საშუალო სკოლის
მონაწილე.

გვიხსიამოვნოა
პიონერთა
თხოვნა
არის

თუ მოითხოვენ, შენი საყვარელი ეურნალი რომელიაო, უკოყვამხოდ ვუპასუხებ, „პიონერი“-მეთქი!

უკვე კომკავშირელი ვარ, მაგრამ მოუთმენლად ველი ეურნალის ყოველ ახალ ნომერს. განსაკუთრებით ნორჩ კორესპონდენტთა ეურნალი „აისი“ მიტაცებს. აქ გამოქვეყნებულ ნორჩ შემოქმედთა ლექსები და მოთხრობები მომწონს.

ჩვენს ოჯახში პოეზია ბატონობს. ეს დედის მადლია. დედაჩემი, რესპუბლიკის დამსახურებული მასწავლებელი ქსენია კორძაია, ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელია, აფხაზეთში მას კარგად იცნობენ ჰოდა, ხშირად ის მასწავლებს ხოლმე ეურნალ

„პიონერის“ ახალი ნომრის წაკითხვას. ნახსოვს, ჯერ ის ნომერი წაკითხული არ მქონდა და თელაველი თამარ კოლელიშვილის ლექსი „მირზა ველოვას“ შეპირად მითხრა. მე და დედა შინ ხშირად ვეკვირვებით ერთმანეთს მირზა გელოვანის და ლალო ასათიანის ლექსების კითხვაში.

მე უკვე განსაზღვრული მაქვს მომავალი პროფესია, დედანაც და ლიტერატურის მასწავლებლობაზე ვოცნებობ. ჰოდა, შინდა „აისის“ ფურცლებზე მასწავლებლისად მიძღვნილი ლექსები, მოთხრობები, ნარკვევები ვიკითხო.

ჩემი რაიონის პიონერ-მოსწავლეთა სახლით წარმატებას ვუსურვებ ნორჩ კორესპონდენტთა ეურნალ „აისის“ მსურს უფრო მეტი დაიბეჭდოს აფხაზეთის ავტონომიური საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის პიონერთა საინტერესო სტუდენტთა... ეს არა მარტო ჩემი, ცხვიპირების ყველა პიონერის თხოვნაც არის!

ნანა აბუბარდია,
გალის მე-5 საშუალო სკოლის
მონაწილე.

კორესპონდენციას
ჩვენი
გამეზაუბ
გაპოვებგვანი

ძვირფასო რედაქციავ!
ამ წერილს რაზმეულის პიონერთა

დავალეებით გიგზავნი. პირველ წერში იუბილეს გილოცავთ. ეურნალის დღესასწაული ჩვენი შეიმთხვევრეს უკვე ეურნალ „პიონერის“ ამტკბერს მკვეყნებოთხელია რაზმეულის თითქმის ყველა პიონერი. რაზმეზას და რგოლოში ხშირად ვაწყობთ ეურნალში გამოქვეყნებულ წერილებს განხილვას.

„მეყავა კითხვა და ამ კითხვამ გადამარჩინა“, ამბობს ერთ ლექსში პოეტი იოსებ გრიშაშვილი. ეს სიტყვები ჩვენი პიონერების დევიზია, წიგნის სიყვარულში ვეკვირვებით ერთმანეთს. თვეში ერთხელ რაზმეზში ეურნალის ახალი ნომრის მიღების ერთი კვირის შემდეგ მის განხილვას ვაწყობთ.

რაზმეულის საბჭო ყველა პიონერს ურჩევს, ვინაც ამის სურვილი და შესაძლებლობა ექნება, ხშირად გაგზავნოს წერილები „პიონერის“ რედაქციაში „აისის“ მისამართით.

საბჭოთა კავშირის გვირგვინი ივანე დემეტრაშვილის სახელობის რაზმეულისა და რაზმეების კედლის გაზეთების სარედაქციო კოლეგიის წევრები, ნორჩი კორესპონდენტები „აისის“ კორესპონდენტ ულუოცვენ ეურნალის დაარსების 50 წლისთავს და შემოქმედების წარმატებას უსურვებენ ყველას, ვინც მისთვის წერილის, მოთხრობის, ლექსის, ნახატის, იუმორის გაგზავნას დაიხარება.

თეთრიწყაროს აკადემიური საშუალო სკოლის რაზმეულის საბჭო.

ფოტო 3. გორისანამოსი

მეღა ჯიონეზი

რ ღ ღ მ ნ ქ ო რ ქ ი ა

1975 წლის სექტემბერში ფოანის მე-7 საშუალო სკოლის პიონერებმა შეხვედრა მომიწყვეს. შეხვედრა განიხილა სკოლის დიდ დარბაზში. დარბაზი მორთული იყო დროებით, პლაკატებით, ყვავილებით. გარდა მოწვევებისა და პედაგოგებისა, იყვნენ მშობლებიც.

დიწყო შეხვედრა. ბევრი რამ ილაპარაკეს ჩემი მოთხოვნების გამოხატვის შესახებ პიონერებმა, ძალიან სპირტერესო იყო კომპაზიციული სატაქი იმის შესახებ, თუ რა ხდება ამაჲდ ფოთში, როგორ მენდობა იგი, როგორ მოაწყობს დამშრალ მიწაზე ახალი თაობა ახალ ცხოვრებას. თვალათოვლ ვხედავდი, რა ძლიერი პედაგოგიური კოლექტივი პეოლის ამ სკოლის და რა პატრიოტიული იზრდება ამ ავთო სკოლაში ჩვენი შემცველი მომავალი თაობა.

შუბე უჲანა რიგებში ჩოჩქოლი ატყლა.

— გამოშვით, გამიშვით! — მოისპა ხმა.

— ვინა ხარ შენ?

— მე სანდრო ვარ! სანდრო! გამოშვით!

— სად მიდიხარ? არ გაგიშვებთ! აქ წერალთან გვაქვს შეხვედრა!

— გამიშვით! მე სწორად იმ მწერალთან მივდივარ!

დავიტერესდო. მივიხედ-მოვიხედე და გამოვიკირა. რომ ჩემად ისინდნენ და ტბილად ილიმბოდნენ ფოთის საქალაქო საბჭოს აომასკომის განათლების განყოფილების გამგე აკაცი ცხადაია, სკოლის დირექტორი ვლიყო ზერაგია, ჩემი ძველი მეგობარი — ახათლების განყოფილების კონსულტანტი პიმენ ნაცვლიშვილი, სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგე მელდე ბაბტაძე, გარაკვირდა, რომ ხმაური სულ მატულობდა, ესენი კი ჩემად იყვნენ. წამოვდექი და წესრიგის დამცველებს ვთხოვე:

— გამოუშვით! რა საქმე აქვს? ვინ იის?

გამოუშვეს ხმაურის ამტენი, ვხედავ: მოდის კობხად თმადვარცხნილი, პირსავტი, წითელყელსახვევიანი,

ლამაზი ბიჭუნა. ხელში პატარა შეყვრა უჭირავს. მომიხლოვდა, რამდენსაჲ ნაბიჯზე გაჩერდა და მითხინა:

— ძვირფასო მწერალი, მე ვარ სანდრო, ის სანდრო, თქვენ რომ თქვენს მოთხოზობა „წამალი“ ასწეროთ... მე გამოვინილი არა ვარ! მართლა ვიყავი ანმდვილი ბიჭი. დედა მყავდა ავად და ფოთიდან ჭალადმე, ბებელ დამეში წამალი ჩავუტარი ავადმყოფ დედას, აი ეს წამალი..

აქ სანდრო შეჩერდა. შეყვრა გახსნა. შუშა ასწია და თქვა:

— მე მოვარჩინე დედას. თქვენ კი, საყვარელო მწერლო, მადლონა, რომ ისე ვიყვართ პიონერები, როგორც მე დედა!

იკრილა ტაშმა. მე გული ამიჩუხვდა. ბავშვი ჩავიხუტე და გადავკოცე.

ასე განასახიერა ჩემი მოთხოზობა

„წამალი“ მეხუთე კლასის მოწვევამ, პიონერმა რაულ გეგაძემ გულწრფელად. შთაბრძნული ტრსტულად... მედეა ბაბტაძე მშვიდად განაზრობს:

— ახლა სიტყვას ვაძლევე როდინს სწორების ცოხხალ გმირს ბატონ შოთა ქანთარიას.

წამოვდა მიალი, ახოვანი, ლამაზი სახის კაცი. ასე თქვა:

— როცა კოხტეთის ჭაობს აშრობდნენ ყორაში, მე პიონერი ვიყავი. ვხედავდი: მუშები, ჩვენი მამები, წელამდე ჭაობში იდგენენ, გაჰყავდათ გზები, დამალ წყალს არხებში უშვებდნენ. პრიდნენ ტყეს, ძირკვავდნენ ხეებს, ნაშალ ტოტებს ბილიკებით ათრევდნენ. მუთორმეტე პიონერი შევიგროვე ჩემს სოფელ ხორგაში და მოვიყვანე ყორაში მამების დასახმარებლად. ნაშალის გასათრევეად. ხეებსაც ვკვრიდით, ახა რა გვინათ!..

დარბაზში მხიარულმა სიცილმა გაიშრალა.

— ჰოდა, ეს ყველაფერი ნახა მწერალმა და მხატვრულ ნარკვევში ასახა. დაიბეჭდა გაზეთ „ლოტე რატურელ საქართველოში“. მე მამის 13 წლისა ვიყავი. ახლა კი ექიმი ვარ, ფოთის საქალაქო საავადმყოფოს დირექტორი... და იმასაც

ვეტყვი, რომ როდის ქორეის ლიტერატურული გმირი გახლავართ!..

ისევ შეუხარე ტაში...
კლავ ისმის მედეა ბახტაძის ალერსიანი ხმა:

— სიტყვას ვაძლევ ჩვენი სტუმრის მეორე ლიტერატურულ გმირს ბატონ ალბე გვიჩისა.

წამოდა კოხტად ჩაქმული კობტა ცაკი ცოცხალი, მეტყველი თვალით გადახედა დარბაზს, დააკვირდა პიონერებს. ეტობა, შეჩვეულია აღდგომის ყურადღების დაყრბობას. მამინვე როდი დაიწყო სიტყვა, დაუცდა, სანამ ყველამ გაიფიქრა: „აბა, გიამენ! დაიწყო!“.

და ალიმბა დაიწყო:

— ჩემი სოფელი სავეჩიოა, ქალაქი, სამამულო რომ რბოდა იწყო, ყველა ჩანსალი ვეაკი ოში გაიკრივდა. დარჩნენ ქალები, მოხუცები და ჩვენ. პიონერები, პიონერებმა გადავყარეთ დახმარებოდათ სამშობლოს დამცველთა უმამაკაციო დარჩენილი ოჯახებს არავითარ შრომას არ ვარიდებოდით, პირადად მე მამაჩემს ურემში შევებადი ხარებს, წავიდოდა ტყეში და გამომიხნდა ფრანგული ოჯახებისათვის მოკრილი შუშა. ერთ დღეს, როცა შემთ დატვირთული ვიყავი მომყვად ტყიან, შემხედვინებ პატრეცეული მურალი და ჩვენი კოლმეურნების თავმჯდომარე კიტუ ოლოვა. თავმჯდომარე უთხრა შენგას: აი ეს პიონერი ეხმარებოდა ფრანგულთა ოჯახებს. შენგასმა ჩაიწერა ჩემი სახელი და გვარი, თან გამესაუბრა... გავაღმტყორჩინე ხანი და ფოთის ვახუთ „ახალი კოლმეთში“ წავიკითხე ხარჯვენი... ალბე გვიჩისა. აი ეს პიონერი, ალბე გვიჩისა გახლავართ მე... მამონ პიონერი უყვება, ახლა ეს ფოთის თეატრის მახლობი გახლავართ! და მარტო სცენაზე როდი ვარ გმირი, არამედ ლიტერატურაშიც... თქვენს ვისურვებთ გახდეთ ჩვენი დიდი ცხოვრების გმირები, ასახელოთ თქვენი სკოლა და პიონერული ექსპანსიები...“

შხარულმა ტაშია უფიქრა...
შერე ის იყო, შეიქცაველულმა ნინო ტელეშმა მეთელი ექსპანსიევი გამოკეთა და ამ სკოლის საპატრიო პიონერად გამოამცხადა.
ასე შევხვდით ერთმანეთს მე და პიონერები: ზოგა — გმირები წარსულში, ზოგე — გმირები მომავალში.

თქონერ უნეს პიონერი საგაგაიოთონი!

ყურადღება!
ჩვენი პიონერული კლუბის მორიგ შეკრებებს დედაქალაქის ლენინის რაიონის მე-8 საშუალო სკოლაში ვაწევრობ...
... მაგიდაზე, რომელსაც პიონერული აქტივის სასურბოდ შემოუსდებდა, ნორმ მხარეთმცოდნეთა წრის ხელმძღვანელის ს. ხარვალიძის მიერ შემოთავაზებული ალბომი დღეს ალბომში მოსწავლეთა სასწავლო-შემოქმედებით 31-ე რესპუბლიკური კონფერენციისათვის მომზადებული თემა „გმირებისაგან ვიღებთ მაცაღისს“ ბელადის სახელობის რაიონის ადამიანთა ცხოვრებას ასახავს.

„სოციალისტურ შრომისა როდი ემინა...“ მე ვიტყვ, რა არის შრომა, ეს არის წყარო ყველა სიხარულისა, ყოველივე სიკეთისა ქვეყნად... უნდა შევცინოთ, რომ შრომით შემოქმედებაა... მაცვამ გრკის ამ სიტყვების შემდეგ იწყება საინტერესო თხრობა სოციალისტური შრომის გმირ ეთერ სოლომონისა, მუდელ კონსტანტინე ილურიძის, თბილისის სატვირო სადგურის პირველი ორთქლმალის ბრიგადის შემდგენელი ორთქლი ფოცხვერაშვილის, ელმავალ-მწებრელი ქარხნის ამწობი სამშრომის ზიგლის აწ გარდაცვლილი, ვასილ პაპინაშვილის, ფოლად-თუჯასხმელი ქარხნის საუკეთესო ბრიგადის გიორგი კურტაძის, ვასილ ბორადაცის — ფოლად-თუჯასხმელი ქარხნის მუშის, გრიგოლ ბოგვერაძის, შოთა ფირ-

ცხალავს — კიროვის სახელობის ჩარხსამწებელი ქარხნის მუშავე ვახუთის №1 სატვირო უკვებრქმნაქმრტო საარამის მძღლის ვახანგ ემნადის ცხოვრებაზე. ქვესათარები „ფეიქარი აღზრდის სამსახურში“, „ქართული სტანდელი“, „შრომის მადლით“, „თავდავიწყებული ხალხის სამსახურში“, „ქიზრების დასუფავად“, „თანამომწვეთან შრომის ფერხულში“, „იღწვის მშრომელთა კეთილდღეობისათვის“, „ცხოვრების გულში“ აცნობას მეთიხველს თითოეულის ცხოვრებას აქ მათთან შეგობობის სიხარულით არის სახეე პიონერული რაზმი, მთელი რაზმეული.

თბილისის მე-8 საშუალო სკოლა წლების მანძილზე აქტიურად მონაწილეობს მოსწავლეთა სასწავლო-შემოქმედებით კონფერენციებში. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეჯის ერთ-ერთ გადაწყვეტილებამ აღნიშნულიც არის მათ მიერ სასკოლო კონფერენციის მომზადება-ჩატარების კარგ გამოცდილებაზე.

ბავშვები ამბობენ: კონფერენციის ნორმ ლიტერატურით, მათემატიკითა, ფიზიკოსთა, ქიმიკოსთა, მხარეთმცოდნეთა, გეოგრაფთა, ბიოლოგთა, ფსიქოლოგთა, მხატვართა თუ მოუხვებთა სექციებში მონაწილეობა ხელს გვიწყობს პიონერული მარშის სვლაეფებით სიარულში. კონფერენციისათვის მზადდება, შედარების დახმარებით, სკოლის კომპაგნიის კომიტეტი და რაზმულის საბჭო უდგანან სათავეში; მათ არ აკლანა რაიონის ფარეკა-კარხნებში მიმშედე საუკეთესო ადამიანების, სოციალისტური შრომის გმირების მზრუნველობა.

პიონერული აქტივის წრთობის საუკეთესო სკოლად უფროსების დავალებებისაში თითოეულის გულისსმეირი დამოკიდებულბა, ნორმ პიონერთა კარხნებისა და საზეიმო დაპირების უნაკლად შესრულება მიჩანათ. ეს კი კონფერენციის სექციურ სხდომებში აქტიურ მონაწილეობაში, სკოლის საბრძოლო დღეებისა და მხარეთმცოდნეობის მუზეუმისათვის ექსპონატების მომზადებაში, ადამიანებთან შეგობობაში, მომქმ რესპუბლიკათა ცხოვრების შესწავლაში გამოიხატება...

რაკი გავიგეთ ამ სკოლაში კომკავშირის კომიტეტი და რაზმულის საბჭო ერთობლივად, გააზრებულად მუშაობენ, აქტივთან საუბრის გაძლიერება სკოლის კომკავშირის კომიტეტის მდივანს მანანა არაბულს დავავალეთ.

მანანა აღრე, წლების მანძილზე თეთონ იყო რაზმულის საბჭოს თავმჯდომარე, რგოლის ხელმძღვანელი და რაზმის საბჭოს თავმჯდომარე. სწავ-

5406

ქართული ჰომოტეია

„ჰომონიუს“ უპრესტრუქცია

ზიონურები ქართველნი
ნიკოლოძე

ზიონური, იყავ ღირსი

პიონერო, იყავ ღირსი
ახალ ყოფა-ცხოვრების,
შენ ხანა არ გაგივლია
ჩველი გამათხოვრების.
მასამ აბოპტერგულმა
ის პორკილი დალწა,
რომ ნისლებს არ დაებურა
შენი გამჭვირვალე ცა.
ბრძოლამ ძველი ზამთრის სუსხი
დაუნდობლად შულახა,

რომ ნამდვილი გაზაფხული
შენთვის გადაენახა.
თოვლიც გაღნა, ველად გაჩნდა
იისფერ იის ღერები,
გაზაფხულის ეს მზადმყოფი
ნორჩი პიონერები.
მშენებლობა მოდის ქვეყნად
ჯერ რომ არსად ნახულა.
პიონერო, ეს დღეები
შენთვის გამოსახულა!

გიორგი 1962 წ.

ზიონურულ

ჩვენი შრომა, ჩვენი ბრძოლა,
ჩვენი ჩანგის სიმთა ვლერა,
თქვენთვის გვინდა, მომავალსო,
თქვენი ვარდის გასაშლელად
ვით ჩვენ ვიბრძვით მამაცურად,
თქვენ აშენებთ ისე მტკიცედ,
და ის დრომა ასწით მალდა,
რომელიც ჩვენ დაიფიცეთ

გიორგი 1945 წ.

ზიონურულ

ჩემთან უოველ შეხვედარაზე
მთავაზობდით ვარდებს, იებს,
საპატიო პიონერებს,
თქვენ მრავალჯერ ამირჩიეთ.

გისურვებდით მუდამ იუოთ
ჩანსალი და ბედნიერი,
თქვენს თვალებში სულ ბრწყინავდებ
საქართველოს მშის იერი.

შეც ხომ ხშირად მამშვენებდა
ალისფერი ყელსახვევი,
თქვენს გულლია სიხარულსა
უნებლიეთ შეც ავყევი.

შეც არასდროს ჩამოგრჩებოთ,
სანუჯვარებს, ჩემს პატარებს,
შე თქვენდამი სიუვარულის
კოცონს გულით დავატარებ.

გიორგი 1964 წ.

მოდიან,
მოიმღერიან
მალხაზი პიონერები,
გოგონები და ბიჭები,
ერთურთზე მშენიერები!
მოდიან, მოწვრიალებენ
ბრძოლის პანგების რხევითა,
წითელი დროშის ფრილით,
წითელი ყელსახვევითა!
— იყავ მზად! — ისმის ხმამედგრად
ბრძანება წინამძღოლისა;
— მზადა ვართ! — გრგვინავს პასუხი,
როგორც დაფდაფი ბრძოლისა!
და ასე მოყიფინებენ
ახალგაზრდული ღებნითა,
წითელი ყელსახვევებით,
წითელი დროშის ფრენითა!

გიორგი 1952 წ.

სიუჟარი ზიონურულთან

— სამშობლოს ყვავილებო,
საცვარელო ბავშვებო,
ახლად ფრთაგაშლილებო,
გოგონებო, ვაგებო!
ერთი აქ შემომხედეთ,
რამდენი ხართ რამდენი!
სწორად დროზე მოხვედით!
კარგ დროს დაიბადენით.
ცა ლაფვარდის მფლოა,
მიწის პირი ფართოა,
თქვენი სამფლობელოა,
თქვენი სანავარდოა.
დიდხანს აღარ იცლიან,
დიდხანს აღარ დგებიან,
ხელებს მალდა იწვდიან,
ოთქოს მუხუნებია:
უქმად ჩვენ არ მოვიცდით,
წინ გვიძებსო გზა ფართო,
სწავლისა და ბრძოლისთვის
ჩვენ ყოველთვის მზად ვართო!

გიორგი 1919 წ.

* ზეპითაჲ ქიჲრობითი *

პ ა მ ე ს ს კ ო რ ტ რ ა მ ი.
ჯ ა შ მ ა რ პ ა შ ა მ ი მ, 11 წ ო ს.
თბილისი ნა-ე საშუალო სკოლა.

ხუცუნებელმა მოსწავლეებმა ზაფხულის არადღეგებზე შეუპოვად ვიწრომით. ვაეების ჭვეფმა 22 ჰექტარი ციტრუსებისა და ჩაის პლანტაციის გათხნა ივალდებულა, გოგონებმა კი 10 ტონა ჩაის ფოთლის მოკრეფა ვიკისრეთ. ჩვენს ჭვეფს, რომელიც ხუთ რგოლად იყო დაყოფილი, მასწავლებელი მანანა აბაშიძე ხელმძღვანელობდა. ბრიგადირად მე ამირჩიეს. რგოლებს შორის სოციალისტური შეჯიბრება გაიშალა. თითოეული ჩვენგანი დღეში 40-45 კილოგრამ ჩაის კრეფდა. საბოლოოდ ნაკისრი გემმა გადაჭარბებით შევასრულეთ. თავდადებუ-

ლად იზრომეს ვაეებმა. ჩვენი ზეპითი მუშაობის ამბავი გასცდა ხუცუნებს. გვესტუმრნენ კინო და ტელესტუდიიდან. კომკავშირის ქობულეთის რაიკომმა მადლობა გამოგვიცხადა და სამახსოვრო საჩუქრებით დაგვაკვილოვა.

გვიხარია, რომ ჩვენი წვლილი შევიტანეთ მეთუ ხუთწლეულის პირველ წელს რესპუბლიკის მიერ ხარისხიანი ჩაის ფოთლის დამზადების გეგმის გადაჭარბებით შესრულებაში.

მანანა ცაიხლაძე,
ქობულეთის რაიონის ხუცუნების
საშუალო სკოლა, IX კლასი.

ანაკლია

ჩ ა ნ ა ს ა ბ ი

ამას წინათ ანაკლიაში ორიოდ დღით სტურად ვიყავი ნათესავეებთან. წვიმიან შაბათს მზინი, კამკამა კვირა დღე მოჰყვა. ნასადილეს სხეებთან ერთად მეც ზღვას მივაშურე. სანაპიროზე ბევრ ადგილობრივ მცხოვრებს მოეყარა თავი. ყველა თავისებურად ერთობოდა.

ვიდეკი და ზღვის უკიდგანო სივრცეს შევხაროდი. მოვიხედ და ჩემს მახლობლად მჯდარი თეთრწყერა მოხუცი დავინახე. ანესი გადაეგრო ზღვაში და ფიჭვმორიელი დასავლეთისკენ პორიზონტს ვასცქეროდა.

რატობდაც მომინდა მასთან გასაუბრება.

— ბაბუ, რატომ ჰქვია ასეთ ლამაზ ადგილს ანაკლია? — ვკითხე მორიდებით.

მოხუცმა ამომხედა, დამაკერძა და, ერთხანს დუმდა, მერე თქვა:

— ბევრი ტანჯვის მომწერია, შვილო, აქაურობა. ძველად ამ მხა-

რეში თურქები თარეშობდნენ, ლამაზ ასულებსა და ბაეშეებს იტაცებდნენ, თავიანთ ქვეყანაში მიჰყავდათ და ჰყიდდნენ. იყო უსასო მითქმა-გოდება გატაცებულთა მშობლებისა. ამიტომ ხალხმა ამ მიღამოს ანაკლია — გამოტრებული ადგილი დაარქვა.

მოხუცმა მწარედ ამოიოხრა. მეც ვული დამეთუთქა.

ვიდეკი ზღვის პირას და ვფიქრობდი: „რაოდენი ბედნიერებაა, რომ ყოველივე ეს არასოდეს განმეორდება. უკვე რა ხანია ვაქრა ჩემს მიწა-წყალზე მოძალადეთა თარევი — საბუთთა მესაზღვრეები მტკიცედ იცავენ ჩვენს მშვიდობიან ცხოვრებას“.

ფიქრებიდან ზღვის პირას დამსვენებულმა მხიარულმა ქრიაშულმა, უღარდელმა სიცილ-კისკისმა გამომიყვანა...

რ ი მ ი

მზე სხივთა კონას უგზავნის ციდან, ქარი კი ქოჩორს უფარცნის ნახად. რა მდიდურად გაშლილა წელში, მიედინება წყნარად და ზანტად. ზოგან კი ფაფარს აიყრის უცებ, ვეღარც კი იცნობ ისე შმაგდება: ჩაიკუბრება, ვეება ზვირთებს მოათამაშებს, ნაპირს აწყდება. ერთგან საეთის ტვერი დარღლიაფს, სხვაგან ლეატობს მინდვრის სურნელი, აჭრელებული ყვავილთა დასი, ჩამოშტიკალი მასზე ურთხმელი. როგორც სიცოცხლის ღიადი სწობოლა, როგორც სიცოცხლის მძღვარი

შეგრძნება, მოათამაშებს რიონი ტალღებს, რიონი მკერდით ლოდებს ესლება.

ნანა ზარმაშა,

წალენჯიხის I-ლი საშუალო სკოლა, VII კლასი.

გიკა კვალაიშვილი,

თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა, IX კლასი.

ბუნება

წარმომადგენელი
ს. მ. მ. მ. მ.

წილი კონსტანტინე ანდრონიკი № 12

შემოდგომის მშვენიერი საღამო იყო. ბავშვები ბურთს თამაშობდნენ... ამ დროს რუს მახლობლად ფრთამოტეხილი მერცხალი დაეცა და საცობდავად აუჩქევია. ბავშვებმა ბურთაობას თავი ანებეს და მერცხალს შემოეჩვივნენ. პატარა გიორგიმ ფრთხილად აიყვანა ხელში, მოეფერა და ამხანაგებს უთხრა:

— ალბათ ქვე თუ ესროლეს... უნდა მოვარჩინოთ, თორემ თბილ ქვეყანაში ვეღარ გაფრინდება.

— გიორგი მართლს ამბობს, — თქვა პატარა დიტომ.

— უნდა მოვარჩინოთ, — აპყვენენ სხვა ბავშვებიც. თითქმის მთელი კვირა უვლიდნენ ბავშვები, როდესაც მერცხალს ფრთა მოუშეშდა, გალიის კარები გაუღეს და გაუშვეს.

უსაზღვრო იყო ბავშვების სიხარული, როცა მერცხალმა ფრთა ფრთას შემოაქრა, სულ ხუვით, ცის კამარაში აფრინდა და გაუჩინარდა.

ნახანა ბავშვშილი, ონის 1-ლი საშუალო სკოლა, IV კლასი.

ზამთრის ზღაპარი

ურველს დილა გათენდა. ფანჯრიდან უხედავდი, როგორ წამოვიდა ციდან ფიფქო კორიანტელი, უთვალავი ნაზი ბაღერინა ცეკვა-ცეკვით მოფარფატებდა, ზოგს ყვავილა კაბა ეცვა, ზოგს — ვარსკვლავა... ერთი, განმარტუვებით მოსრიალე ბაღერინა მზის სხივს შეეფეთა და შვერთა. გამჭვივრულე კაბა ცისარტყლისფრად აუკიფდა. უცებ დამზრილდა სიხარულისაგან თავბრუსხვეული და გადმოფრინდა ფანჯრისაკენ. გარშემო თითქოს ყველაფერი გააბრწყინა ცისარტყლას აციანვეულმა ფერებმა. ბაღერინა კი ისევ თავდავიწყებით ცეკვავედა, მერე ერთი კიდევ შეინაგარდა და უცებ რაფაზე დაეცა ცეკვისაგან დაღლილი დაინახე, რომ ნაზი ბაღერინას მაგიერ ახლა ვერცხლისფერი წვეთი ლიცილიცებდა, თითქოს მისი ცრემლიათ. ფიფქი ბაზა, მაგრამ მან შინც მოასწრო ჩემთვის ეცეკვა ზამთრის ურველს ზღაპარი.

მაია ბელუბაშილი, თბილისის 189-ე საშუალო სკოლა, X კლასი.

აკაკია რიში, დავით ჯაჭავაძე, თბილისი, სამხატვრო სკოლა.

დილა

დილის ნამი მზის სხივებზე ციმციმებს და ბრწყინავს. ბუჩქებიდან სუნთქვა ისმის — სადღაც კურღლეღს სძინავს...

წყალი მიბქუხს დაბლა ხევში, ილიქებზე მთები და ტოროლა მზის ამოსვლას ხედება ცაში ფრენით...

ლექვარდს შუქი ავარაყებს, ღამის ნისლი ქრება, მზის სხივები ფიანდაწავა, მიწას ფეხებმა.

მეღმა მაისურამი, ქ. მახარაძის № 1 საშუალო სკოლა IX კლასი.

მტიხლო, ა. თიქარაძე, გულაუთა.

გინახავთ სადმე თქვენ განა
ასე ლამაზი მთები?!
აი, ასეთი ქვეყანა,
აი, ასეთი ფრთები!

ბაკურიანის ბორცვები,
ფიფქების ცივი ქარი,
ფრთებაშოსხმული ოცნება,
თხილამურები ჩქარი.

ბილივი — ვიწრო ბაწარი,
მზრებდათოვლილი კალაქს,
ციცი: ასხლტება ტრამპლინზე,
ციცი: აღმართავს ალამს!

ის გამარჯვებას დაგვიპირდა,
როცა სტოფბეჭედი ქალაქს,
ციცი: ასხლტება ტრამპლინზე,
ციცი: აღმართავს ალამს!

ციცი: დასერა ბორცვები,
პირველი მიქტრის ქარში,
მცვ მასთანა ვარ ოცნებით,
მინდა დავუკრა ტაში.

თავს ფიფქი ვაღამეყარა
და სიხარულით ვტრთები...
ქარგია ჩემი ქვეყანა,
ჩემი თაობის ფრთები!

1954 წ.

ნაზი ყოსონი
ნიშნენი

ვინ არის გაზაფხულის მზით
სხვაზე მეტად რომ ხაროსს,
ხალისით დასწავებია
ცოდნის და სიბრძნის წყაროს?

სად გენბავთ, რომ არ დაქორღეს
თავის ოცნების რაშით:
დაბლა — ჩვენს დედამიწაზე,
მაღლა — ცის კამარაში.

ვინ არის ქვეყნის იმედი,
გულს რომ ალავსებს ლხენით,
ხვალინდელ დღეებს შეჰხარის
შვებით და აღმაფრენით?

ვინ არის? ერის მშვენება —
ნორჩი თაობა ჩვენი!

1961 წ.

ანა მათელი

ნიშნენი

ცხრამეტ მაისს პიონერებს
ზეიმი გვაქვს არნახული
ჩვენს გულებში მზე კაშკაშებს,
ჩვენს თვალებში — გაზაფხული.

ჩვენს დროშებზე გამარჯვება
მზის სხივებით აწერილა.
ჩვენს გულ-მკერდზე ყელსახვევი
დიდი დროშის ნაჭერია.

პიონერთა რიგებს ბევრი
გაუზრდია გულით მტკიცე:
ზოგი ანლა ფოლადს ადნობს,
ზოგი ბავშვებს წიგნებს გვიწერს.

ზოგი გვირი მესაზღვრავა,
სახლდარს ბასრ თვალს არ ამორებს,
ზოგი შრომით თავს ევლება
კომუნისტების ხარაჩოებს.

ზოგის მკერდზე ვარსკვლავების
საამური კაშკაშაია,
ჩვენი ქვეყნის სანაქებო
კოლმეურნე გვაჯავცია.

მიწას შეფრავთ პატარები,
ისე მძლავრად დავიძახებთ:
— მზად ვართ წმინდად ვატარებდეთ
ლენინელის დიად სახელს!

1962 წ. *ნიშნენი*

ნიშნენის ზამთრის არდადეგაზე

თუ მოაფრინე შინ
„ოთხი“ და „ხუთი“ მრავლად,
თუ სამიანებს „ორი“
არც გაურთ წამლად —
დიდებულია მაშინ
არდადეგები ზამთრის:
თოვს, დიდის ამბით თოვს,
მღერის თოვლი და ბარდნის.

და თუ გასული წლიდან
ყმაწვილს ახალწლის მგზავრად
დაგყვა წყეული ტვითი —
ზრუნვად, წუხილად, ჯავრად,
ჰო, რა მწუხარედ თოვს,
ბუზღუნებს თოვლი ცაში:
რა ემღერება თოვლს!
რა გეთოვლება მაშინ!
ჩვენ კი ხალისით გვაჯვებს
არდადეგები ზამთრის,
ბებო გადაჯვთელის ბავშვებს,
ანლა ჩურჩხელებს დათვლის,
ჩავითბუნებით თბილად,

დღეა ოცნების, ნატვრის...
თოვს, სხავრიელად თოვს,
ახალწლის მერე ბარდნის!

ხოლო საღამო ხანად —
ისევე ბუზარი შიგნით!
ან ჭადრაკი და ხატვა,
ან საყვარელი წიგნი!
მესამე მეთხედი...
სასწავლო წელი მიქტრის...
და კვლავ ოცნება სკოლის!
და კვლავ სწავლაზე ფიქრი!

თუ მოაფრინე შინ
„ოთხი“ და „ხუთი“ მრავლად,
თუ სამიანებს „ორი“
არც გიურთა წამლად, —
დიდებულია მაშინ
არდადეგები ზამთრის:
თოვს, დიდის ამბით თოვს,
მღერის თოვლი და ბარდნის!

1961 წ.

ზინა ევანი

საბჭოთაო
საზოგადოებრივი

თანიო
გომოლაძე

შნიკაშნი

მხატვარი
წ. შორხიძე

მ რ თ ხ რ ბ ა

— არა, ზის და წერს. შეგვლა ვერ შევბედე. ვერც, ვასაღების ქურჭტახიდან მივუჭყიტე და დავინახე: ზის თავის მაგიდასთან და წერს. მაღალი კარგად ვხედავდი. ხელი უკანკალბდა, ჩქარა წერდა, დაწერდა, დაწერდა... მოკიდებდა ქაღალდს ხელსა, გადაფრეწ-გადმოფრეწ-და, მერე ნაყუნებს მთელ ქაღალდში შეახვევდა, მოჭმუ-ქნიდა და ნავეის კალათაში ჩაუძახებდა. ეტყობა, რაც დაწერა, არ მოეწონა... ისევ თავიდან დაიწყებდა, ისევ დახვედა... ნამდვილად ჩვენზე წერს. გენერალი გაიკვირდა და... რა ვიციდი თუ... — შეწყულდა ირაული. — ახლა მეც რომ სთველში ვერე მიმბარუნო, სადღა გამოვჩნდე? ნეტავ რასა წერს... მოდი, მივალ გენერალთან, ჰა?

— არა, არ ივარგებს. უფრო გამბრახდება მაიორი. იგი რა, მოდი დავედარაჯდით, საღამოს დამლაგებელი რომ გააღებს კარებს, როგორმე ის ნაყუნები დავით-რობოთ... იქნებ გავივით...

— ვენაცვლეთ შენ გოგარს! დავა ხელი! — უცებ მო-ცოცხლდა, გამხიარულდა, მაგრამ უშაღვე ჩამოყარა ყუ-რები: — მერედა, ამით რა... ირაცილი იტიპშელის რო-გუნდა-ნაბადს აუტარე, ის ნაყუნები რაღა თავში იხა-ლოს! რამე რო მოხდის, იქნებ ამირან ძიას შეეხვეწო, ჰა?

— ამ ამბავს როგორ ვეტყვი, რას ამბობ! — თორემ ისე ვერ გაიგებს! — დამცინავად შე-მოხმუნდა და გაეხებურა.

ახლა მაიორი ის იყო, გავგვეო, მაიორმა ქუნელა-შვილმა ჩვენზე დაწერა რამე თუ არა, ამან ჩვენში ისეთი ცხოველი ინტერესი გამოიწვიო, ძლივს მოვიით-მინეთ საღამომდე. საღამოს კი კიბეისთან ჩავსაფრდით და იქიდან დავინახეთ სამხედრო კაბინეტთან გამოსუ-ლი ქუნელაშვილი. იგი მეორე კიბით დაღალა ჩავიდა, სა-დაც გენერალის კაბინეტი იყო.

მეკვი არ გვეპარებოდა, რომ ყველაფერი დაწერილი-ებით ჩამოაყალიბა. ვინ იცის, რა არ დაგვწამა, რა არ ჩაწერა თავის პატაკში! ახლა იმ ქაღალდს წინ დაუდგებს სკოლის ინტერტორს და... ჩვენ რა დანაშაული მივვიძ-ღვს? გავიკრებთ, მერე პირი შევკარებ და არა თვქნით, რაზე ვიციხოვრდით. გენერალი თუ შეგვეკითხება, ამასაც ალბათ მძულმარედ გავცემთ პასუხს. მაგრამ რომ ბრძა-

ნოს გენერალმა, დიშალოს მეორე ასეულის მესამე ოცეული? და აქეთ-იქით, სხვა ოცეულებში გადაგვიყ-ვანოს? მაშინ ვიღას უნდა ჩვენი ასეთი მტკიცე შეიავ-შირება და მძურე გატანა? იქნებ მაიორს უფობრას გე-ნერალმა, მერე რა იყო, შე კი იყო, ბიჭებმა გიცი-ნეს, ამისთვის ასე სასტიკად სჯიდი და თავსაც გილუ-ნავდიო? არა, ხომ შეიძლება ასე ჰქონთოს გენერალმა? მაშინ გადავრჩებიო და სხვა დროს მაიორი გავკეთილზე ცოტა რბილად მოგვემტკევა, დაგვიყვავებს კიდევ.

მაღულად ჩავგვევით კიბეს. მაიორი ქუნელაშვილი გენერალის კაბინეტის კარს მიუახლოვდა, დააკაუნა და მანძივე უნდოდა შეელო, მაგრამ კარი დაკეტული დახ-ვედა. ჩვენი სკოლის დირექტორი ცოტა ხნის შემდეგ ეზოში დავინახეთ. სტენდების ვასაღორმებლად მოწვე-ულ მხატვართან ერთად გაიარა და კლუბში შევიდა.

მაიორი მისი კაბინეტის კარს არ მოშორებია. ამ დროს დამლაგებელი ლუსია სათლით, ჩვრებოთ, ცოცხითა და იატაკის საწმენდი ჯოხით შეიარაღებულად მალა, საკლასო ოთახების დასლაგებულად გაემართა. მე და ირაული დრო ვიხვლეთ და, როცა მან სამხედ-რო კაბინეტთან ნავეი დერეფანში გამოხვეტა, ხოლო თვითონ იატაკის მოსაპირალივლად შებრუნდა, დაქ-მუჭუნულ-დაწმუნულ ქაღალდებს ვეკით და ჯიბეში ჩა-ვირთეთ.

ახლა სად ვინდა ვაშალი, შეაოწოწო და ამოიკით-ხო! სად განმარტოვდები მაღულად? არც ის გვინდოდა, ქვეყანა შეგვეყარა და ბიჭებისათვის გავვეწოდო ის ამბა-ვი. იმ დღეს არადა, მეორე დღეს მე და ირაული შე-ვიგულეთ მუდრად და საიმიდო აღვლო, თან გული გვიფხანცქმუნდა, თავზე არავინ წამოგვდგომოდა. გავ-მალეთ დაქმუნული ქაღალდები, ვადმოვყარეთ ნაყუ-ნები და შევუდემით გულის გამაწერილებელ საქმეს. ზოგი ისეთი წერილი ნაყუნი იყო, ვერც ვერადფრის ამო-იკითხავდი. ვერც თავს გაუბეჭდი, ვერც ბოლოს. მაგ-რამ ჩემს ჯიბეში აღმოჩნდა ერთი ქაღალდში გამოსხე-ვული, შედარებით მსხვილი ნახევრები. ვავასწორეთ, წი-ბოები ერთმანეთს მივესადავეთ და აი ნავლევებზე ალაგ-ალაგ ძლივს ამოვიკითხეთ:

... გიხვოვთ გამათავისუფლოთ!.. მიზეზი: გულ-აღარ შემორჩილება, მიმტყუნა ჩემმა ყველაზე თავდა-ღებულმა ჯარისკაცმა...²

— ხედავ? — წამოიძახა ირავლი ოტიაშვილმა.
 — ვეღარა, — მივუღვა და ერთმანეთს მივაშტერდი.
 — ახლა რაო, ხვდები? —
 — ხვდები. გულს რომ არ ემტკუნა, ალბათ იქამდე
 გაგვყავებდა, სახამ ჩვენც არ ამოგავგებდა გულს.
 კიდევ ვცადეთ სხვა ნახევრები შეგვეკოწიწებინა
 როგორღე. არა და არა, აზრი არ ლაგებებოდა. მხოლოდ
 აღვალავ თითო სიტყვა თუ ამოიტყვებოდა. ვინ იცის,
 სამოლოოდ რა აზრი ჩამოაყალიბა თავის პარტიში.
 ამის შემდეგ ველოდით, რაღაც მოხდებოდა, ვიღაც
 გვისაყვებდებოდა, ვიღაც გავგაფრთხილებდა, მაგრამ
 ეს არ მოხდა.
 ორი დღის შემდეგ გავვიგეთ, რომ გენერალმა მთიორს
 სკოლაში სხვა თანამდებობა შესთავაზა, მაგრამ მან უა-
 რი უთხრა და ასე მალე გამოითხოვა თავისი დღივითი
 ყოფილი მეთაურობა. წასვლისას ოცეულებში არ ამოსულა.
 ჩვენ იმ დროს რუსულის გავცეთილზე ვიყავით.

კონსტანტინე ლესელიძის ცხოვრებისა და საბრძოლო
 გზის ამასხანაო სტენდისათვის დიდი ფარი მოიტანეს.
 მხატვარი გაფორმებას შეუდგა. მას ჩვენი სკოლის ამ-
 კავშირები ეხმარებოდა.

ნასადივეს კიბე ჩავირბინეთ და კლუბის ფოიეში
 რომ გამოვდივით, სტენდთან გენერალი, მისი მოადგი-
 ლე, სასწავლო ნაწილის გამგე და კიდევ რამდენიმე კა-
 ცი დასინახეთ.

წითლად შეღებილ ფირფიტარზე მხატვარი ლესე-
 ლიძის დიდი პორტრეტს დასწვრივ უკვე აწებებდა მუ-
 ყაოს ასოებს.

გენერალი ჩუმად იდგა. ჩუმად იდგნენ სხვებიც.
 ჩვენი მათ დანახავზე შორიახლო გავჩერდით და გავი-
 სუსტეთ.

მხატვარმა უკვე დააწება:
 „ეს იყო სიცოცხლე...“

წიბო გაუქვა ასო სანს და ახალი სიტყვა დაიწყო.
 სულ რაღაცნაირად წუთში გამოვიდა სიტყვა „საფე“. და
 ეს ისეთი კარგი სანახავი იყო, სტენდზე სიტყვებისა და
 წინადადებების დაბადება, იქნაღ ფებს არ ვიცოდითო.
 „ეს იყო სიცოცხლეთი სასეი ვეკაცო.“

მართლაც, ასეთი ჩანდა სურათში ლესელიძე, სამ-
 ხედრო ფორმამო, უქულოდ, მკერდს ორდენები რომ
 უმშვენებდა, გენერალი-პოლკოვნიკის სამხრები რომ
 ეკეთა და ჩვენიც დიმილით რომ იყურებოდა.

მხატვარი ზედზედ აწებებდა ასოებს:
 „...მტრისათვის მკაცრო.“

ბრძოლის ცეცხლის ანარეკლო მკერდზე ასეთი —
 ყილღღეში ყველაფერს ამბობდნენ.

— და მეგობრებისათვის გულუბნე.“

ალბათ მეგობრებმა უკეთ იციან მისი ფასი. ვისაც
 მასთან უმბრძოლა და ჭირში და ლხინში მასთან ერთად
 ყოფილა.

„პატიოსანი კაცი“,

ვიღაც ამბობს ამას, ვინც ყველაზე ახლო იყო მასთან,
 ვინც შეიყვარო სიტყვის კაცად.

უკვე დასრულდა წინადადება და თავიდან ხელახლა
 ვცოცხლებოდა: „ეს იყო სიცოცხლეთი სასეი ვეკაცო,
 მტრისათვის მკაცრი და მეგობრებისათვის გულუბნე,
 პატიოსანი კაცი, სიტყვის კაცი, გონებასხვილი და გულ-
 მკნებარე.“

და წარწერის ქვეშ სულ მალე გაჩნდა ამ სიტყვების
 მთქმელის სახელი და გვარო: ლუიზო ბრეგენევი.

— უკეთ ვერც დაახსიათებ დიდებულ ადამიანს! —
 წამოიძახა გენერალმა.

ასოების დაწებება რომ მოათავსა მხატვარმა, გენერა-

ლი უფრო მეტად გახალისდა. უკვე მოსწონდა ჩუ-
 კიდევ დაუმთავრებელი სტენდი. უკვე ჩვენც შემო-
 რუნდა. ასე ვეგვიხა, ვერ ვაგანხვებოდა. გვამჩნევდნენ
 არადა, იცოდა, იქ რომ ვიყავით. რაღაც ძაღვებზე
 ურულოდ, დიმილით დავიკვირა ხელი, ახლოს მოდიეთო.
 და ჩვენი მამინევი მოუწყვლით ადვილს.

— წაიკითხეთ! — გვიბრძანა, მაგრამ მის ხმაში იმ-
 დენი მელტვარები და სითბო იყო, ვის უფრო მუდრას
 ჰგავდა, ვიდრე ბრძანებას. — წაიკითხეთ და მუდამ გას-
 თვადეთ, რა კაცი იყო და დღესაც როგორ აფასებდით. აი,
 თქვენც ასეთები უნდა იყოთ, რომ თქვენზეც ასე დიდე-
 ბულად და ზაბუნდოდ თქვენ: „პატიოსანი კაცი, სიტყვის
 კაცი, გონებასხვილი და გულმკნებარე“, — გაიმეორა
 სტენდზე დაწერილი სიტყვები და სათითაოდ შეგვავლო
 ფიგურები თვალში. მერე ხელი შეგართა და მხარაუ-
 ლად გაიფრია, — მოდიეთ, ბიჭებო! მოდიეთ, აჩუქებთ!

მხატვარს მიუბრუნდა. ერთმანეთზე დაწყო ბილი
 ფეოსურათები აიღო და თვითონ შეარჩია პირველი
 რომელი უნდა გაეკრათ სტენდზე.

როცა ემა და რაკოლი კიბეზე განმარტოვდით, ოტია-
 შვილია შემაჩერა და დაეჭობებოდა მითხრა:

— არა, პოლკოვნიკობა ცოტაა, კიდევ უფრო ზემოთ
 უნდა აჩვენეს კაცი.

— ჩინოზ ემებ სახელსა და დიდებას?

— რა სიტყვებია, ბიჭო! ჩემ შვილებსა და შვილიშვი-
 ლებს რომ გაუყვითონ ასეთი სტენდი და ჩემი სურათის
 გასწვრივ წაწერონ: ეს იყო სიცოცხლეთი სასეი ვე-
 კაცოთი. ხმა და სიცოცხლეთი სასეი?

— ხარ, ირავლი, როგორ არა.

— მტერთან სიკაცარ?

— გამოიჩენ, თუკი დაგჭირდა.

— გულუბნობა?

— გაქვს ამის მონაცემები.

— არც პატიოსნებას დაწვრივად და სიტყვის კაციც
 ვიქნები გონება სწავლით გაგაჩივებდა და გულმკ-
 ნებარეც ცხოვრებაში გამოიწვითობა. დაგა ხელი!

— მაგრამ დიდი ჩინი ამისათვის სავალდებულო არ
 არის. შეიძლება მაიორი გახდეს და ასეთი სიტყვებით
 დაგაფასონ. კაცი კაცად უნდა ვარგოდ, მთავარი ეს
 არის.

კონსტანტინე ლესელიძის წასვლის შემდეგ ერთი კვირაც არ
 იყო გასული, ახალი სამხრები მასწავლებელი მოვი-
 ვიდა. ახალგაზრდა კაცი იყო, ახოვანი, ლამაზი. სამხედ-
 რო ფორმა ისე შევიხიდა, იწვითად რომ ვინაჟ მ
 მოხდებოდა. ოცეცხლად მოგაანტრებდა, ისეთი ვინაჟ
 ჩანდა.

გვფეში სასწავლო ნაწილის გამგე შემოძკვა. გა-
 ვაცინო, კაპიტანი რამინ ფურკარაჟი თქვენი ოცეულის
 მეთაური იქნებოდა. მერე გამგე სკოლის ოთახიდან გა-
 ვიდა და ჩვენ, ფეხზე მდგომი, ველოდით ჩვენი ახალი
 მეთაურის ბრძანებას. ის კი არ ჩქარობდა. სწორედ ამ
 დროს შევიხივე, კეთილი კაცის ალერსიანი თვლები
 რომ ჰქონდა. მაგრამ ეს კეთილი კაცი ნელი, თითქოს
 მოხომილი ნაბიჯებით წაშობდა ჩვენგან. ჯერ ფანჯრის
 მხარეს მდგომთ ჩაუარა, „შეათვლიერა ბიჭებო, მერე
 აქეთ ჩამოგვეკვა. ბოლოს, გვიბრძანა, დასხვიდით.

დასხვიდით და მივაჩერდით. მაგდასთან დადა და
 შეგვეკითხათ:

— რომელი ბრძანდებით ოცემთაურის თანაშემწე?

მერბს ვაჩიმიხარა. თავისი სახელი და გვარი სწრა-
 ვად მოასხვა ბოროსოვამ. მეთაურმა ერთ უფოს მძუ-
 მარედ უუქრა. არ ვიცო, რა იფქრა, მიეწინა თუ არ
 მიეწინა თავისი თანაშემწე. ვერაფერი შეგატყე.

— გაცვეთილის შემდეგ დარჩებით ჩემთან! დაბრ-
ძანებით! — უთხრა ბორისოვს კაპიტანმა, მთელ ჭკფუს
კი მოგვმართა:

— სანამ ერთად ვიქნებით, გასოვლეთ სამხედრო
ცხოვრების რკინის ლოგაცა: არ გესმის? ავიხსნი. არ
მიგონილა? ვასწავლი. არ გინდა? ვაძიებ.

გვითხრა და მოგვაჩერდა არა იმიტომ, რომ ჩვენ-
თან თანხმობას ელოდა, არამედ იმიტომ, რომ ამ ცივი
შემოხედვით კიდევ უფრო მეტად ჩაებნებდა ჩვენს გო-
ნებაში ის, რაც გვითხრა.

ასეთი რამ მაიორს არ უთქვამს. მას არავითარი პი-
რობები არ წამოუყვებინა ჩვენთვის. მისი რკინის ლო-
გაცა წინასწარ გაუფრთხილებელი შერტევა იყო. იგი და-

უნდამლად და პირდაპირ გადმოდიოდა იერიშზე. ეჭვი
არ არის, რომ ისეცოდა „რკინის ლოგაცის“ ეს მუხლები,
მაგრამ მათ ეცოლებს იგი ყოველთვის ბოლოდან
იწყებდა და არც კი გვეკითხებოდა, გინდათ თუ არ
გინდათო. „გაიბუღებ“ მისი მახვილი იყო და ალბათ
ამასვე იყენებდა თავისი გულის მიმართ, უერთგულეს
ჯარისკაცს რომ უწოდებდა.

ხედავთ, ამ ახალმა მასწავლებელმა როგორ თანმიმ-
დევრულად, რბილად ჩამოაყალიბა: „არ გესმის? ავიხ-
სნი. არ შეგიძლია? ვასწავლი“. ამაზე უკეთესს პირობა
რალა იქნებოდა, მაგრამ როცა ეს ორი პირობა დაბრა-
ლდება, მაშინ კი, ფრთხილად, ჯარისკაცო!

ადგომის ბუკზე წამოვიკვირდით. ვინაიდან ახლა

შემოდგომა ისე მომწიფდა, რომ დიდილილით გრე-
ლოდა, წელზევით შიშველნი აღარ გავყავით. მთელი
ბორისოვმა მოგაყწყო და კაპიტანიც გვამოხიდა. მეს-
ვედრისა და მისალმების შემდეგ კაპიტანმა ეზოში ჩავ-
ვიყვანა.

მთელი სკოლის ბიჭები აქ, მომასვლტებულ ეზოში
გავიშლებოდით ბოლზე. დიხუტურების მასწავლებელი,
ყოფილი სამხისტი, ჭრიკითა მკერავი ახალგაზრდა კა-
ცი რომ დაბეჭებებდა, ჩვენთან ერთად გადაიხიქებო-
და და წელში გადაილაწვებოდა, ისეთი ხენგმა ისმოდა,
თითქოს უძმძებს ჰქაანს ვერქოლით.

— ერთი, ორი, სამი, ოთხი.

— ერთი, ორი, სამი, ოთხი.

აქ მნიშვნელობა არა ჰქონდა, ვინ როგორ აკეთებდა
ვარჯიშს, კარვად თუ ცუდად. მთავარი იყო ძილის ბუ-
რუსისთვის გულა-ნაბადი ავჯეკრა და გულისფეთქვა ავ-
ვეჩჩებინა, კუნთებში ძალა გვეკრძნო.

მერე ლოგინებს ვასწორებდით.

იმ დღეს კაპიტანი პირველად შეგვეწერო. ახლა ამა-
ნაც თუ დაინიშნა დრო და მერე გასწორებულ ლოგინ-
ებს დაერია, მაიორ კუნელაშვილის მსგავსად ააფრთ-
ხალა საბნებში?

სწრაფად გვაასწორე ჩემი საწოლი, გავტყევე სა-
ბანი, კოხტად აძოვეყევი გამოსკარავი, ავამბრთავი და
ავაფუე ბალოში, საწოლის თავითი დავდე და ნიშნად
იშისა, რომ ყველაღერი მოვაიბე, საწოლთან ხელზე-
ჩამოშვებული დავდექი. ბიჭები ფაციფუცში იყვებნ.
ცდილობდნენ, ჩქარობდნენ.

კაპიტან ფურტკარაძეს რამდენჯერმე გავხელე ცეროდ.
საათზე არ იყურებოდა, შემოსავლულიან იდგა და
თვალს არ გვამოჩებდა. მაგონებოდა მისი სიტყვები,
პირველსავე დღეს რომ გვითხრა და ველოდი, რაღა-
ცას ველოდი.

მაღე ყველა ბიჭი თავის გასწორებულ საწოლთან
დადგა. კაპიტანი შესამოწმებლად დაიძრა. შუა ოთახში
საწოლებს შორის ჩაიარა და ერთი თვალის ვადავლე-
ბით შეამოწმა ჩვენი ნაოფარი. მართლაც, სიმწრის
ოფლი მოვიწურეთ, იმდენი ვანეციადეთ.

ოთახის ბოლოში რომ გავიდა, მერე იქიდან გა-
მოჰყვა.

— ეს კარვად არის გასწორებული, — თქვა ჩემს
საწოლზე.

— ესეც კარვია, — მოუწონა ოტიაშვილს.

— ჩინებულა, — შეუქო ბორისოვს.

გლოვანელ ლაცაბიძის საწოლს რომ მიუახლოვ-
და, შეჩერდა და იქვე სარჩაყლაპუღივით გახვეებულ
ბიჭს უთხრა, ამაღე და ხელახლა გაასწორეო.

ლაცაბიძემ საბნისკენ ისე გაუბედავად წაიღო ხელი,
თითქოს რაღაც დიდ განძს ინახავს და არ უნდა კა-
პიტანს დაანახოსო.

— ნუ გენაწება, უკეთ გაასწორებ, — გაამხნევა
კაპიტანმა.

ფურტკარაძემ გზა განაგრძო. გასწორებული ლოგინი
ზოგს მოუწონა, ზოგს დაუწუნა. ვისაც დაუწუნა, ისინი
ლაცაბიძის დღეში ჩაკვიდნენ. კაპიტანმა მათ ხელახლა
გასწორება უბრძანა, ჩვენს კი გვითხრა, დერეფანში გავ-
სწავიყეთ.

შაბათი დღე იყო. მეორე დღეს, კვირა დილით, მე
და ამირან ძის იპოდრომზე საეარჯიშოდ უნდა წაესუ-
ლიყავით. ეს არამავი უთოვად უნდა სცოდნოდა კაპი-
ტანს. მე კი ამაფერი მთქვეა მისთვის და იმ დილით
შეგვებდ, ხემა მომეცით, მოვასხნოთ-მეთქი, მომისმინ-
ა. როცა ფეხთარია, ცხენისნობაში ვვარჯიშობ-მეთქი,
რატომღაც თვალბში კი არ შემომხედა, დაბლა, ფე-

ხეზე დახვდა და მერე ეგრე, ქვემოდან ამომავალი თვალი, გამზობა და შემამოშმა.

- რამდენ ხანია, რაც ვარჯიშობ?
- მესამე წელიწადია, ამხანაგო კაპიტანო.
- ოჰ, სტეჟიანი მხედარი ყოფილობა. საინტერესოა. იაზე ხოლმე, აბა, შე რა მექნება საწინააღმდეგო. პირიქით, მივესალმები ამ ამავეს. სწავლის საქმე როგორ მიდის? ხომ არ გეთოს?
- არა, არ მიჭირს, ამხანაგო კაპიტანი!
- არ მოგერიდოს. აქ იმიტშია ვარა, რომ ვისწავლოთ, მიდი, მიპყე! — ხალისიანად მითხრა და მხარში მსუბუქად წაიჭრა ხელი. გული მეც ხალისით ამეცსო და დერეფანში ვასულ ბიჭუს წაიმეფე.

იმ დღეს ლიანას წერილი მივიღე. ვიფიქრე, ისე რომ ავივდე, ალბათ გაბრაზდა და ვნახოთ ერთი, რა მოიფერა-მეთქი. კონვერტს კიდე ჩამოვახიე და ოთხად გავეცილო ზეულის ფურცელი ამოვიღე. ისეთი ნაჩქარევი ნაწერი იყო, ვგვგონებოდათ, ვინმეს ეჯიბრებოდა. მაგრამ ბევრი არაფერი ეწერა, სულ ორობდე სიტყვა: „გამოცანა გერგება, ლევან! თითქოს სწორად მიმხედობახო... მაგრამ გული და ისარი სიყვარულია, ბიჭო!“

— აბა, ესეც შენი პასუხი! — ვუთხარი ირაკლის სახელაწიფილმა.

— ისე ვანიციდი, თითქოს გემუქრება, დღეს თუ არა, ზგალ უთუოდ მოგიტაცებო... თითქოს ის კატა იყოს, შენ კი თავი, ისე გეშინია. ვოგოა, რა, მეტი ხო არაფერი აღძგი და შენც მისწერიე, ისე მიყვარხარ, ვეგრედები-თქო. იმან თუ ერთ გულში გაურტო ისარი, შენ ათი გაფლითე. გადაიხე და გაავიყე!

— ნეტავი შენა. ეს რომ გაეავიყო, მთელ სოფელს შემეყრის. არც არაფერს მიფერე. ძალაა?!

— შენ ევა თქვი და! აგერ, ჩვენი კომისარი მოდის. შენნა იყოს და გაგონება. პირდაპირ ჩვენენ უჭირავს თვალი.

მართლაც პირდაპირ ჩვენენ მოდიოდა არჩილ კაპანაძე. ამ ბიჭს იმდენი საქმე გაუჩნდა, რომ, როცა ცხენოსანთა სერეში ჩაწერილი ექვსი ბიჭი ერთ დღეს მე და ამირან მთამ იპოდრომზე წაიყვანეთ პირველ საცდელ მეცადინეობაზე, კაპანაძე ვერც კი გამოგვევა. გული დასწყდა.

მეცადინეობა ცხენოსანთა წრეში ვაზაფხულამდე გადავდეთ, ვინაიდან საშვიდნოემბროდ არჩილს და ფლოტის ხელშეწყობი ნებაყოფლობითი საზოგადოების ორსპობლაკური კომიტეტი დიდ სადღესასწაულო შეჯიბრებას ატარებდა და, ვინაიდან მე ამ შეჯიბრების ერთ-ერთ მონაწილედ ჩამწერეს, წრის მეცადინეობისთვის აღარ ეცალა ამირან მთამ, თანაც ცხენების საქმეც მოსაგვარებელი იყო. მიუხედავად ამისა კომპაგნიის კომიტეტის მდივანი წრის გაზრდა-გაფართოებას მაინც უცდილობდა, ეგვებ ვაზაფხულამდე ოციოდე ბიჭი მანაც შეგროვილიყო. სიაში კი შვიდი კაცი გვეყავდა მხოლოდ.

კაპანაძეს უნდოდა გაეგო, როდის გავიდოდი შეჯიბრებაზე.

— ხუთში, თორმეტ საათზე, — მივუგე მე.

— ჰოდა, აი ამ დღისათვის მთელი ჩვენი სკოლის ბიჭები იპოდრომზე უნდა მოვიყვანოთ. ვთხოვთ გენერალს.

— შენ თუ სთხოვ, თორემ მე... — მხრები ავიწურე და ლიბოლით შევხედე კაპანაძეს.

— კომისარი შენა ხარ და ბრძოლაში შენ უნდა წარუძღვე ემბროლეს, — უთხრა ირაკლიმაც.

ეს სიტყვები სიამაყით მიიღო არჩილმა. შევატყე,

რომ შეიფერა. რატომაც არა. რაზეც ოცენებო, სიკეთეს იმაზე რომ წაგვიკარავენ, გულს მოვფიქვებო, აბა, რა ექნება!

აგერ, უკვე ორი თვეა სკოლა-ინტერნატი ვარ. ორი თვეა, ფეხი არ დამიდგამს ოფელში. შევეჩვიე და შევეგუე სულ სხვა ადამიანებს, მაგრამ ის შეჩვეული კი, ავცნობ რომ მოვფიქვებ, მაინც სულ სხვა ყოფილა. ჩემიანები მომენტურებს. გულის კოვზი დამეწვა. ისე დამეწვა, ლამის მეც ბოლქვამეფით ავზოტქუნდი. ესეა უნდოდა ირაკლი! მერე ისეც ლიანას წერილი გამაზნენდა და გონებაში ავებუღბნდი: „იცი, რა გითხრა! შენა... ჰო, შენა!... მოეშვი ასეთი რომანები წერს! მოეშვი თორემ!“

თამარკოს ღუმლიც მარბაზებდა. ვითომ რაო, ღორსი არა ვარ, როგორც ამხანაგმა ამხანაგს, ორიოდ სიტყვა მომწეროს! ერთი წერილი მიფერე, პასუხი არ გამეცა. მივრე ვეღარ შევხედე, რა ვიცი, ას გაბრაზდეს-მეთქი. თუმცა იმის გაბრაზება არასოდეს მახსოვს. მაგრამ ხომ მიძლუბა, ისიც გაბრაზდეს? არი და არი თავისთვის. ლიანა კი ქვეყნას ატრიალებს და ისარ-გაქოტობდ გულსაც კი მიგზავნის!..

დილით მე და ამირან მთამ იპოდრომზე წავედით. ისარ-ვილიდან ჩემი მუქურა გამოვიყვანე.

ერთი კვირის მერე სადღესასწაულო შეჯიბრება იყო

დანიშნული. იმდღევანდელი წვრთნა კი გენერალური რუსტიკოვა იქნებოდა. მზიანი ამინდი იყო. შუა შემოდგომის მეს სიციხივლ ავღდა, მაგრამ მაინც გვათბობდა. საფარჯიშოდ უტყვის დღეს ვერც კი ინარჩუნებდა. მე და შექერა რადნიჯერამე გავეცეთ სარბინი ბილიკუხე. ამირან მან გაფაციკუნით გავეყვებნება თვალსურს. ბონის რბოლა მორჩობა, მაგრამ რადნიწინე შენიშვნა მანონს მოძრა. შეუქერა თვალში დაღვანი და აბორდობოდან გამოყვდით.

გზანი, ტაქსით რომ ცხოვრობდით, ამირან ძიამ ბაზარში შეიღო მოინდოდა. კოტა ხილი მინდა ვიყიდო. შერე ის მინ დარჩებოდა თავისიანებთან, მე კი სკოლაში მივდივოდი.

ტაქსი გვაჩერებინეთ და ბაზარში შევედი. დახვდნის ჩამოუვარეთ. იყო ვახურებული ვაჭრობა და გნისი.

უცბად, ერთ დახვთან, ზონზრობა მამაკაცის შორის თვლი მოვარე ჩვენს პელო დიდდეს. ისე გამოხარდა მისი დანახვა, ასე მეგონა, კაჭრითიდან დიდდეაჩემი ჩამოსტევა-მეთქი. სულ ლოყაწითელი ვამრი დაეყვებინა დახვზე.

— ის ქალი ჩვენი მეზობელია, ამირან ძია!

— ვაშლს რომ ყიდის?

— დიხა.

— კარგი ვაშლი ჩანს, ვიყიდოთ...

დახვთან მივედი.

— პელო დიდდა! — დაუქმებე. შემცბაძე ჩემცენ მოიხება. სამხედრო ფორმაში უცბად ვერ მიტნო. ხელი თავისებურად მოიჩრდილა და ისე შემომხება.

— იი, — პირი დაადო, — შენა ლევანა არა ხარ?

— ჰო, მე ვარ, პელო დიდდა! — მივუხალოვდი და ხელი გავუწოდებ.

— შენ კი შემოგველე! — ხელი ჩამომართვა, ვაშლის გროვანა და კალათშია თავისუფალი ადგილი მოხანა, გადმოიხარა და ვადაშკოცნა. — ბაზარში შემოიარე, პა! — მკითხა სიცილით, თითქოს სხვა სათქმელი არაფერი ჰქონდა.

— ჰო, აი ხილი უნდა იყიდოს. — თვალით ვანიშნე იქვე მახლობლად მდგარ მამირ თვლიაშვილზე.

— იყიდოსო?! — ისე დაიცივლა პელო დიდდამ, ლამის მთელი ბაზარი შეჰყარა, — შენა, ბიჭო, შენ კი არ გენატრება ჩვენებური ვაშლი? აბა, მოკიდებ ხელი ამ კალათას! დაეცაღე და მერე მამაშენს გამოატანე!

აყირავებულ კალათას რაოაც გამოთავალა, შეასწორა. ვაშლის გროვანს ორივე ხელით მოაშორა „მუწერვალის“ და კალათა პირთამდე შეავსო.

— ვიცი, იქ ბევრნი ხართ, შეიძლება თითქაც არ გვრგოთ... — შუა-შუა დაუქერ. მოკიდებ ხელი, ბიჭო!

— ეგრე არა, ბებო, — შეწყუხდა მამირი. — რა ეღირება, გვითხარი და...

— ფულს რა თავში ვიხლი! — გაბრაზდა პელო დიდდა და კალათა ისე გამოისწია ჩემცენ, ლამის დახვოდან გადმოავდო.

— კაცო როგორ არი, პელო დიდდა?

— კარგად, შეილო... ისევე ვიტივტივ კურსებზე დადის, ელექტრონის ვიტარა ვუყვდე. იცგი ახლევინა. იცგი რომა! ამბობენ, ამ ხანობა იცდე უნდა მოიძებნონ ტრანსკეპი... — მოვაძებნინებ მე იმთა! — თავი გააქნა პელო დიდდამ და ამირან ძიას დაეყვებით უფრთა:

— წილეთ, შეილო, ეს ვაშლი! ქარისკაცისათვის ყველაფერი მაღალი!

ბიჭები უკვე სადილად ისხდნენ, როცა მთელი კალათა ვაშლი ავთრიგ სასადილოში. მაგრამ იქ როდეს შე-

ვითანე, სადაც მაგიდები იყო გაშლილი, არაშედ

კუქნაში, მარია დედისთან.

სასადილოში შესვლისთანავე ბიჭებს ვეჭყენეს უკუნი — რა ვაშლი მოგიტანე, ბიჭებო, რა გნძლხე [ქუქნი] — ვაშა! სალოტ! — თავშეკავებით შესძახეს ბიჭებმა.

— ჩვენი დაგხვედრეთ რაოც, — მითხრა ირაკლიმ. ყოველთვის მის გვერდით ვიჯექი. ჩემი ადგილი თან-ვისუფალი იყო. ირაკლის მიუგეჯე კი თუ არა, მარია დედინად ცხელი წყნინი მომიტანა. ისე ვიყავი დადმუღო. მაშინვე საჭმელი ვეცი. იდგა დანა-ჩახაგლებსა და კოვხების ჩახალო. ბიჭებიც მაიდანად ილუქებოდნენ.

— ისტულის მასწავლებელმა გუნცაძე იმელი, — თითქოს საიდუმლოს მანდობსო, ისე მითხრა ირაკლიმ. მგეოდა მომეყურა. არ დავიჯერე.

— რა თქვი?

— ხო ხედავ, რა აქ არ არის, — მაგიდა შემთავალი-ერეხანს ირაკლიმ. პოპონე შევნიშნე, რომ ჩვენთან ერთად აღარ იქნა გუნცაძე.

— არა, მართლმ! — პირდაღებული მივჩერდი ოტიაშელს.

— ჩვენც არ გვეგროდა, მაგრამ მოვიდა და წაიყვანა. მართლა ცოდო იყო. ჩვენ ვეყვას მოზობლივ გვეყვანა, ვილაც გვეკითხავს ხოლმე, ის კი დვას მარტო და... გოგარი მეწყოდა. ალბათ მასწავლებელსაც დაუწევა ჯიგარი და...

სწორე ვითხრათ, ისტორიის მასწავლებლისაგან უფრო მოველოდი ასეთ რამეს. უფრო რბილი, თითქოს უფრო თბილი და ალერსიანი ქალი იყო. რუსტლის მასწავლებელი კი თავისი სიმკაცრით ბევრით არაფრით ჩამოუვარდებოდა მაიორ კუხნლაშვილს.

ბიჭებმა მეორე თავი კერძი მოათავეს და ამ დროს შემოიტანა მარია დიდამ ვეცხიცილი და გარკიანდული ვაშლი. მთელ ოცუელს ყყო, იმდენი დახვავდა.

ხეტვაც ვაგვივანა პელო დიდდას როგორ ემადლიერებოდნენ ბიჭები.

ხმალოვ წამოვიშალეთ, ბრახახარუხით ოცუაშვილს.

— არა მერე, — საუბარი განვეხილე ვეცხიცილს, როცა კარში გავდივოდი.

— რა არა დაუგერებელი? ჩემი თვალთ ვნახე: მანქანაში ჩაისვა და შინ წაიყვანა. ხო დამრუნდებმა, ნახე რას გვეტყვის. შინ რა ქენი, როგორ არის შენი შექერა? — მზადა ვართ ორივენი. ისეთი, ისეთი, რომა! სულ ეგრე მეუბნება, ნურადრისა გეშინია, ჩემო ლევან, იმ დღეს თუ ვილატე, ეხლა მიყუროს შენმა მტერმა და ორგუფდეთ.

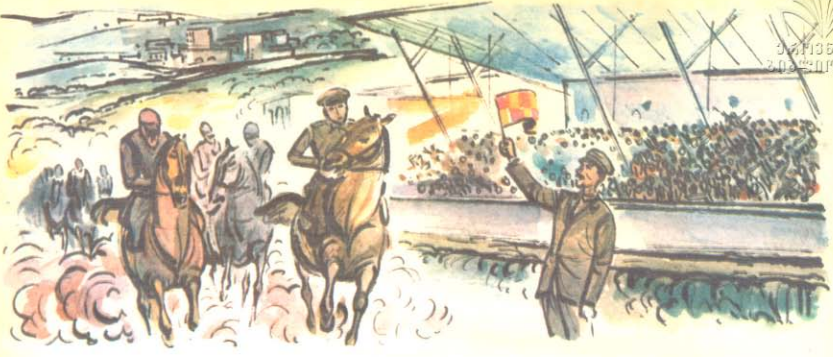
სიცილით ჩავიბინეთ კიბე და ეზოში ჩავდივით. ერთი სული გვექონდა, როდის მოვიდოდა გუნცაძე, რა ამბავს მოიტანდა თავისი დედობის ოჯახიდან. ირაკლი მეუბნებოდა, ვერც კი წარმომიდგენია, სხვა ქალს როგორ უნდა დავეძახო დედა.

— დიდამეს შემოვიკოს ქვეყანა, დმერთო, დიდხანს მიოცტე! — თქვა ირაკლიმ თვალების ციმციმით. შევტყე, რომ ადელია.

მართლაცადა, როგორ უნდა დავეძახო დედა უცხო ქალს, მით უმეტეს მასწავლებელს, რომელიც გავცითოლზე ბევრს ცხარობს და კოტას იღიბება. მკაცრად, ძალიან მკაცრად გვთხოვდა ზეინად მასწავლებელი, მაგრამ სამართლიანობა იყო, რაც მართალია, მართალია.

რა ამბავს მოიტანს გუნცაძე?

ხველ ორშობათა. განხივით ხველ მე ვარ მორიგე ოცუელში. დილიდანვე დიდი ჯიგა დამაწყებმა. ვთქვით და, გუნცაძე ყოფილიყო მორიგე? როგორ გამოეცხადებოდა იგი თავის დიდობილს? როგორ უნატებოდა?

მორიგეობა იქით კვირას უწევს. ამასაც ვნახავთ. მაგრამ მე უფრო მეტად ის მაინტერესებს, როგორ შეიძლება უცხო ქალს აღამიანმა დედა დუძაძოს. ნუთუ შეიძლება უცხო აღამიანშიც გამოჩნდეს იმდენი სითბო და ალერსი, რაც დედას აქვს. ვფიქრობდი ზეინამ მასწავლებელზე და თვალწინ დედაზე მედგა, რომელიც ისე მენატრებოდა, გულის კოხტი მეწვეოდა. ნუთუ ასევე დაემართება გუნცაძეს, როცა იგი ამ სკოლას დაამთავრებს, სამხედრო მასწავლებელში წავა და შორს იქნება ზეინამ მასწავლებელი? ნუთუ გუნცაძესაც ასევე დაეწვევა გულის კოხტი, ნუთუ ისიც ბარათებს ასე დაიწვევს: „ჩემო საყვარელო დედოც“?

საღამოს გაბარებული მოვიდა გუნცაძე. მას ხომ დედა სულ არ ახსოვდა, ვიღაცის სითბო უტეხ გადარია ბიჭი, თითქოს იპოვნა ის, რაც მოელოდა დაეკარა, რაც სხვას ჰქონდა, თვითონ კი მოკლებული იყო. ზედმიწევნით იყო გუნცაძე და მისი სიხარული ჩვენც გადმოგვედო, როგორც ბჭის ცეცხლი.

ჩადიქრებული ჩადიდვარ კიბეზე. მეორე სართულზე ამირანა ძია უნდა ვნახო.

ნოდარ წულაძე ამოდიოდა ქვემოდან. ჩემ დანახვაზე ისე გაუნთოდა სახე, თითქოს დიდი ხნის უნახავ ძმაც მხედებოდა. არც ვამარობა, არც ვაგაიპარავს, ერთი კი მითხრა, კავალერისტო. ვითომ დაძინა. ერთი მივიხედ-მოვიხედ და უცებ მწვინი საყელოში, კედელს მივაკარი. სახე ეცვალა, თვალები შიშით გადმოკარგულა, ვერაფრის თქმა ვერ მოახერხა.

— რა ხდება, რა ამბავია?!

ვიღაც მშველელი მოველინა ნოდარს. მაგრამ ხმა იმდენად ძველად იყო, უშაღვე მომიყვანა გონზე, წულაძეს ხელი გავუშვი და მოვიხედე. კიბეზე კაპიტანი რამინ ფუტკარაძე ამოსულიყო.

— რა ამბავია?! — გაიმეორა მან. წულაძეს კი არ შეხედა, თვალში მე მომაკია მკვარად.

— ნება მომეცით მოვახსენოთ! — ჩამოყუდებული ხელები, მაგრამ ლოყებზე მოდებული ცეცხლი უშალ როდღა დამიტყრა. მაშინაც ცეცხლი შეიდა, როცა კაპიტანმა მე და წულაძე სამხედრო კაზინეტში შეგვიყვანა და ჩემი სიტყვა მოისმინა. კაპიტანი საუბრს დინჯად მიგდებდა. ის იჯდა, ჩვენ კი ვიღვებოთ. აუთქმელი დავიწყე იმ ამბიდან, რაც კომკავშირის კომიტეტის ოთახში მოხდა,

მერე კლუბი გავიხსენე და ბოლოს კიბეზე შეხვედრად დაწვრილებით აფერე. ვუთხარი, ორჯერ მოვუთმინე, მესამედ კი ვწვილი-მეოტი.

კაპიტანმა თავი გააქინა და ცერად გახედა წულაძეს — რომელი ოცეულიდან ხარ? — პირველი ასეულის მეორე ოცეულიდან... — წაბრანდით, — უტეხ ძალიან უხეშად მოუტრა და, სანამ წულაძე არ გავიდა, კაპიტანს თვალი არ მოუშორებია კარისთვის.

წულაძემ კარი გაიხურა და კაპიტანმა მე შემომხედა. — შესამედაც გამართება მოთმინება, მესამედ და მეოთხედაც... ჩანს, ნერვები მთლად წესრიგში არა გაქვს. ჩემად ვიდექი... გული გამაღობით მიცემდა. კაპიტანს მკაცრი აღმომტყველება გაუტრა და ახლა დინჯად, სრულიად აღუვლევებლად მუშუბნებოდა.

— ვინ იცის, ცხოვრებაში კიდევ რამდენი კაცი გეტყვის მწარე სიტყვას, ზოგი პირდაპირ, ზოგი გადაკრულად, ყველას ხომ არ მიაწყვეტ შენს ნერვებს. შესამედაც რომ შეგეკავებინა თავი, მას შენს ძალას აგრანობინებდი. ხომ ხვდებოდი, რომ ამ ყმაწვილს შენი გალიზიანება უნდოდა? უნდოდა და კიდევ მიიღწია მიზანს. დღეს მას კი არ უნდა სწვდნოდო საყელოში, შენი ნერვები უნდა მოგეთოკა. დაისომე, ოთციკის მეტი თავმეკავება და მოთმინება მართებს. შენ გეყოლიბიან ჯარისკაცები, ჯერ ცოტა, მერე, აღბათ, ბებრა... ვინ იცის, იქნებ ჩველი დივიზია, მივიღ არამია... მათ ხომ შენი იმედი უნდა ჰქონდეთ ყველაფერში! შენ კი სამაგალითო უნდა იყო; იქნებ ისიც ვერ მოითმინო, დღეს შენ სხვამ რომ ვაფობოს... ვიცი ბევრი შემთხვევა, როცა მხედარს თავისი ცხენი მოეუღებდა დამარცხების გამო.

ამის გავიხსენებ შეგკითხო. — რას ბრძანებთ, მე ამას როგორ ჩავიდინ! — ჩაიღრა, როცა ნერვებს გადაუტეხ, — დაბეჯითებით მითხრა კაპიტანმა. — უარესსაც ჩაიღენ, დამერწმუნე...

ერთმანეთს თვალგზში ვუყურებდით. არ მაკრთობდა მისი მზერა, რადგან თვალები ძალზე მშვიდი ჰქონდა, ხმა — საამოდ მოსასმენი, რბილი, ხავერდოვანი.

— ზეგ შეიბრებაზე გადინხარ, — მომაგინა, — მეტი სიმშველედ და სილალე გამართებს... მთელი ჩვენი სკოლა შენ შემოგყურებს ამ შეიბრებაზე... — თქვეც წაბობიანდებოთ?

— რასაკვირველია, გენერალმა უკვე ციხეობდა. გული ამიჭრილდა, ჩემდავებურად კიბილი მომადლა თვალში.

— ჰო, კარგი, — მითხრა კაპიტანმა, წამოიდა და თავზე ხელი დააბოლო, — ახლა წადი და დისივენი. რაც გითხარი, დისისომე, გაივალვებო... შენზე ცოტა მეტრ მიინც გენიხავს ცხოვრებში.

ასეთი მღელვარება არასოდეს მიგვრძინია. არც იქ, სოფლის სტაციონზე რომ გავიმარჯვეთ მე და შუქურამ, არც მერე, იპორტოზე რომ გავივალვებოთ რომ გამოვვლით.

ჩემთვის (და ალბათ შუქურასთვისაც) ეს ბილიკი ნაცნობი იყო. მაგრამ ერთი გარემოება მაძლევდა საბაბს, უჩვეულოდ რომ ავლელვებულყოფილი: ტრიბუნაზე მთელი ჩვენი სკოლის ბიჭები და მასწავლებლები ისხნენ. მოლისფერტანსაცილიან კაპიტანს ერთი დიდი ადგილი ეკუთნა და მკვეთრად გამოირჩეოდნენ მასურბლებისაგან. მათ შორის იცდა ჩვენი გენერალიც.

როგორი საქმეა, ასეთ დროს თავი შეირცხვისო! გუმსენსდა კაპიტან რამინ ფუტკარაის ნათქვამი, ერთმა ძარღვებში შლილმა მხედარმა თავისი ცხენი რომ მოკლა ჯირითში დამარცხებისათვის.

„არა, მე არ მოკვლავ, ჩემო შუქურა!“ — სიყვარულით მოვფერებ, ხვევრდვიან თბილი ვესერზე ალერსით გადავსვი ხელი, — მაგრამ დავემღერებ, თუკი მიღალატე და ბიჭებში თავი მომპერო! შუქურა, შენ შემოგვევლი!“

სადავემომარჯვებული ვზივარ გახვევებული და სხვა მხედრებთან ერთად ხაზზე გასული ველოდები ნიშანს.

მშენიერი შიხანი დღეა, დროდდრო იპორტოის მომიჯნავე გორაკიდან, ან წყნეთის მთიდან ნიაკი თუ გაიხსინებს.

ნიშანი მისცეს. და უცებ მოვსკლით ზაოქით, ფლოქვების თქარათქერით, მხედრების ყვირით.

მიგვრძინა და ქარი ყურებში მიზღუნებს, თავი წაბრილი მაქვს და მხოლოდ ერთსა ვფიქრობ, ჩავუქრობდი თუ არა ტრიბუნებს, წაითი მაინც შევავლო თვალი ბიჭებს.

გვრძნობ, რომ თანდათან ახლოვდება ტრიბუნები. აქედან ფლოქვების თქარათქურსა და მხედრების ყვირის იქიდან უცებ შევავება მასურბელთა გულუნი. უცებ თვალს მოვკარი, როგორ წამოიშალნენ ბიჭები და, თითქოს ყანას ქარმა წამოუქროლაო, ისე გადმოიხარნენ იმ მხარეს, საითყენა ცხენს მივაქუნებდი. ცხალი იყო, ბიჭები სხვას კი არა, მე მაშხნევდნენ, ჩემს ცხენს უყვირებდნენ.

მოსახვევში რომელიღაც მხედარს წამოვეწიე და მხოლოდ ახლა შევნიშნე, რომ ჩვენს წინ ხუთი ცხენოსანი მიქროდა გაველოდით.

„აბა, შუქურა! შენი ჭრიომე, შუქურა!“

უკვე აღარ მესმოდა ტრიბუნებზე ატეხილი გამაშხნევებელი შემახილები. ფლოქვების თქარათქურის მეტრ აღიარაფერი მეყურებოდა. სიხარული თანდათან დამეუფლა, როცა წინ წასულ მხედრებს, მოსახვევთან დამეწიე.

როცა ტრიბუნებს კიდევ ერთხელ ჩავუქროლოთ, უკვე მთორნი ვეყვივით მე და შუქურა. თვალს მოვკარი, ფეხზე წამოკციხილი ბიჭები შემახილებს აღარ სჯერდებოდნენ და ხელებს ისე იქნევდნენ, ლამის სარბენ ბილიკზე გადმოიხარიავენ.

საბარტოლი გამარჯვების სიხაროვებ ვიგვრძინე. ფინიშმადი ორნი დავწინაურდით. ცხარ ცოტაზე მისწრებდა, მერე გვერდიგვერდ მიგვროდით. უცებ თავდავიწყებულ

ლი ყვირა შემომესმა. ნულთ ჩვენი ბიჭები სირანა! არ მინდა გავიხედო ტრიბუნებისკენ, არ მინდა წამოვხატე უკვე თვალს მივეწვიკო ჩემს „მეწვიკოლ“ მხედრებს: ჩემს წილიც დაამაბული, სახეაღწერილი მიერკება თავის წითელ ცხენს.

ახლა წამები, მხოლოდ წამები წავეტრდნენ ყველაფერს. და ამ წამებში, ვატყობდი, როგორ თანდათან, საბარტოლოდ, წინ და წინ ვიწვევდით მე და ჩემი შუქურა. და რამდენადაც თვალსაჩინო ხდებოდა დაწინაურება, იმდენად მეტი მღელვარება მეუფელობდა.

ფინიშთან მე და შუქურა პირველი მივეჭიქით და მღელვარებამ, სიხარულმა თუ სხვა განცდამ, ისე გამაბრუნა, შუქურას ფაფარში ჩაერგე სახე და ლამის ავეკითხინდი.

ქარი აღარ ზღუნუნებდა ჩემს ყურებში, სამაგიეროდ, მესმოდა ტრიბუნებზე ატეხილი მჭულუ ტამი. გონს მოვდი. შუქურა ახლა ნელს ნაბიჯით მოდიოდა სარბენ ბილიკზე. მე ტრიბუნებისკენ გავიხედე და დავინახე, გახარებული ბიჭები როგორი სიხარულით მიკრავდნენ ტანს. ყველას ერთად ხელის აწევით გავუვზავებე სალამი.

ჩემიც ჩქარი ნაბიჯით მოდიოდნენ ამირან ძია და კაპიტანი ფუტკარამე.

ჩამოვეყვილთ. ამირან ძიამ ვადაშკოცა და გამარჯვება მომილოცა. კაპიტან ფუტკარაის და უკრონია, მაგრამ მის თვალებში იმდენი ალტაცება იყო გამოხატული, ყველა საწუქარს მერიხია.

„წადი, ჩაუარე ბიჭებს, ხომ ხედავ, რა დღეში არიან!“ — მითხრა დიმილთ კაპიტანმა.

მართლაც არ ცხრებოდნენ ჩვენი სკოლელები. ცხენს მოეხატო და მალე ტრიბუნების წინ გაეჩნდი.

გული საგულეს აღიარა მქონდა.

გზაში ფორტოპორტორობი გადამიძღვნენ. აპარატების ჩნაყარხეკი ატეხეს, ვილაცამ რეპორტორობების გვფი გამოარღვია და ლამის ცხენზე ამომიხტა ირავლო ოტიაშვილი.

— დაგა ხელი, ბიჭო! დაგა ხელი! — სიხარულით მეტს ვერაფერს მეუბნებოდა და ორივე ხელთ დაძვრება.

... იმავე დღეს გენერალმა სკოლა-ინტერნატის ეზოში, ბიჭების მწყობრის წინ, დღოში გამარჯვებისათვის მადლობა გამოიძიება და საჩუქარიც გადმოცემა. იქვე მახლობლად დგებოდა მართა დიდიად მძევლარება ველარ მოთოკა და სიხარულის ცემბრანავე ხმით წამოიძახა:

— ჩემო ოქროს მტრებო!

დღოში გამარჯვებული მხედრის, ლევან ბერიშვილის სურათი (რასაც იგეგმავდა, შექტურასთან ერთად) რესპუბლიკურ გაზეთებში დაბეჭდეს. იმ გაზეთებს, უკლებლივ ყველას, ჩვენს სოფელშიც იღებდნენ. ჰოდა, დღე ერთი იყო, წერილი და დეკემა — უამრავი!

კომპიუტერის კომიტეტს ბლომად მიაწოდნენ ზიქები. ჩემს ოველში სამოქალაქო კაცო ჩავწერე. ეს მთელი კავალერია იყო. ცხადია, მე და ამირან ძია ახდენ მსურველს ვერ გაწვდებოდათ და გაზაფხულზე, როცა ვარჯიშს განვახლებდით, ბიჭების შერჩევა მოგვიხდებოდა. ზოგი გაიხარებდა, ბევრს გული დასწყვიტებოდა. მამანდე კი ყველას იმედი ჰქონდა, გუნდად დაძვედნენ და ცხენისნობაზე თასი რამეს მაამბობინებდნენ. ალბათ მათთვისაც დაუეწიარ იმ დღეს ივონებუნენ და ჩემს შუქურასთან ერთად მიაქნებდნენ თვინათი ოცნების ბედღურებს.

ერთ საღამოს მითხრეს, დაბლა, ჭიშკართან, ვილაც გოგო გელოდებოდა. ამბის მომტანს ვერც კი ვკითხე, ჭიშკარი გოგონა-მეტი. ლილი თუ ჩამოვიდა? არა, მაშინვე მარტო არ გამოშვებდა. იქნებ ის ახტაჯანა ლიანა დათუშვილია? ის იქნება ნამდვილად. ბოლო დროს ისეთი წერილი მომწერა, ისე იყო გახარებული ჩემი გამარჯვებით, ნამდვილად ვეღარ მოითმინა, სოფელში ვეღარ დავტოვა და აი...

არც გავალ და არც: იდგეს და მელოდოს, როგორ გავიდე, რა ვუთხრა, რა ველაპარაკო? ისარგებლობი გეულები და ის შეპარებული სიტყვები გავუხსენო? ვინ იცის, ისეთი რამ მითხრას... არა, მაინც, რამ ვაბეღინა, ბოლო წერილში, ფურცლის კიდებზე, რომ მიუწერია წერილად, მგონი მიყვარხარო. მამამისმა რომ ვაუგოს, თითო დათარეს და მეც ჩამომივარდება, ისეთი ყიამყარალი ვიქცევა.

ალბათ დგას ლიანა ჭიშკართან და მელოდება. მელოდოს! არ გავალ, არა!

ამბის მომტანმა ჩამომიქროლა.
— არ ჩასულხარ? ველოდებო, ბიჭო!
— ია, — ხელი ჩავიქნე და პირი ვიბრუნე, მჩინდნენ და ირაკლი მომეძებნა და, თუ ჩასვლა იყო, ერთხელ ჩამეშენე სულთყავით.

გულმა მაინც წამძლია და ჩავედი პირველ სართულზე. სადარბაზო კარს რომ მივეხლოდეთ, კარი ფრთხილად გამოვადე და პირდაპირ ჭიშკარისკენ გავიხედე. გოგონას ლაღი ჭიშკართან იდგა. ოღნავ მომორბეებით მსუბუქი მანქანა იყო გაჩერებული.

არა, ეს ლიანა არ იყო, არც ნიკა და, ლილი. ვაკე-ბელო მივაჩერდი. ზამირის პალტო ეცვა და თბილი ქუდი ეხურა. გვერდით იყურებოდა და მინდბუნდში კარგად არ აღაზნებოდა მისი სახე. როცა რამდენიმე ნაბიჯით მივეახლოვდი და ჩემყენ მოხიხდა, მოულოდნელობისავან შევკრიბე და შევჩერდი.

— თამარიო!

ჩემყენ წამოვიდა, ღმილით მომიახლოვდა და რალაც შეხვეული გამომიწოდა.

— გამარჯობა, ლევან! აი, ეს ჩვენებური ჩურჩხელებია...

— გმალბო, თამარიო. — ნობათი ჩამოვართვი და თვებოდა დავხარე. დავიბენი. ისიც ვაჩემდა. შერე თითქოს რალაც მოაგონდა, მომიკითხა. მე მივეუკე, კარგადა ვარ-მეთო. სასხედრო ფორმა გიზღებო. მეც და-ვეუღასტურე. სოფლის ამბები რომ დავეუწე, მოკლედ მიპასუხა... მეტი აჩქარადა, მანქანაში ჩემი ბიძაშვილები მელოდებოდნენ.

— იმათთან ჩამოხველ? — ვკითხე ისე. თითქოს ნაწყენი ვყოფილიყავი, რომ მათთან ჩამოვიდა და მე, ისე რა, გამომიარა, ისე, რა — ვაბხსენდი.

მგარბ თამარიოც გამოტყდა, იმათ სანახავადეც და შეს სანახავადეც.

გული ყელში მომეძვინა. თამარიომ თავი დახარა.

— ამ სიმორბეო როგორ ჩამოხველ?

— მერე რა, რომ შორს აიო!

— კამჩატკა ხომ იცი?

გაუკვირა, ამას რად მეკითხებო.

— ვიცი.

— მე ხომ სამხედრო უნდა ვიყო, სადაც მიბრძანებენ, იქ უნდა ვიმსახურო. შეიძლება კამჩატკაზეც გამეზავნონ... იქაც ჩამოხვეალ?

— თავი ჩაღუნე და ჩუმად მითხრა:

— რა ვიცი... ალბათ ჩამოვალ.

გენერალი

განყოფილებას ხელმძღვანელობს საქართველოს სსრ დასახლებული მფრთხილო შობა ინფინანსილი

12 წლის გოგა თორია ნიჭიერი შრომისმოყვარე მოქალაქეა. ზაფხულის არდადეგაზე მან წარმატებით ითამაშა სოფლის ახალგაზრდა (საკვი 20 წელს არ უნდა აღემატებოდეს) მოქალაქეთა სკაფინირო პირველობაზე (ვოლგოგრადში) და ნაუარატებლად ჩემოც ადგილი დაიკავა, ხსენვარი ქულით ჩამორჩა ჩემიონს — ოსტატობის კანდიდატს. ტურნირში სულ 3 კანდიდატი მონაწილეობდა. პატარა გოგა 23მე 4 საყვდიდატო ბალის მფლობელია! ადრე ნორჩი მოქალაქის თამაში არაქ-

ტივიწლი ჭარბობდა, მხოლო ხანდები კი სახარველი ძვრები შეიმჩნევა (მხედველობაში მაქვს შეიქმედებებითი საწყისი და რისკის პრობლემა, უროზობა და დღეს მწვერვალების დაკვირბა შეუძლებელია).

მადარაის თამაზის ესთმინაცა

ქომინაცია სამართლიანად ითვლება საკვარყო ხელფონების გვირგვინად: იგი ყოველთვის შეწირვასთანა დაკავშირებული და თვით შეუძლებლბ შესაძლებლად ზღვის როგორც მუსიკა გავტობოს, ასევე დამაზად და ნატოვად ჩატარებული ჭარბაცი პარტია ძლიერ ესთეტიკურ შთაბეჭდილობას ახდენს ჭარბაცი მოყვარულბეზე.

დამოკლეს მახილში

(ფანტაზია, ინტუიცია, შემართება და ტექნიკა).

პარტია №8

ფრანგული დაცვა

თეთრები: ბ. შირინა.
(პირველთანრიგისანი, საქართველო).
შავები: ბ. ლონბანი.
(პირველთანრიგისანი, რუსეთი).

გიულზორადი, 1976 წ.

კვ6 კვ6 მ3, ლვ6 ლვ7 მ4. ექ11 (მ1...
მე7 მ2, გ11 მ5 მ3, კს+.)
29. ექ1.

თეთრები კომბინაციის კარნახოსთან დგანან. შეუვადოთ პოზიცია, თეთრი ფიგურა ვეითი, ჰაფრაკის თამაშის ვაკუუმიდან, კორილიცა თავის უმაღლეს გამოვლიანებს — ვულნერაჟის კომბინაციისა იღეცა.

შავ ფიგურებში კორილიცა დადრეკულია. მ1 მხედარი თამაშგარე მდგომარეობაში აღმონდა, რადგან შესაძრავი მოქმედების თეატრში მთლიანად შეუეს ფრასე გადამინაცლა. h7 პაქი არახამედღი იცავს შეუეს და შესაძრა რაღაც მომენტში დაშლელ აღმონდეს, გ6, f7 და ექრატიული პუნქტებია. შავი ფიგურების განსაჯურ კომბინაციური მოტივი: h8 (მ8), g8 და e7 (გ) პუნქტების, (მხედრის სვლაზე) განლაგება (პოპულტრული) მოტივი. იხ. „პირინების“ 1976 წ. №8). და კონკრეტული სიტუაციისა ეს უქანსენული მთავარი მოტივად გვაკლავს. დანარჩენები — შავი შირინის თეთრი ფიგურების კონკრეტულია და, განსაკუთრებით, მხედრისა და ლაზნიერის პოზიცია — დამშრავ მოტივებზე რჩება.

მხალობის პროცესში მოხდა მშვ+ით დარტყმის, თუ შეიძლება ასე ითქვას, თემატიკური მეტამორფოზა.

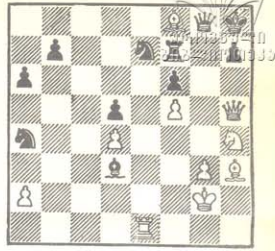
მე... კქმ.

„შავებს უნდა გადაეტონ „მ“ ხაზი, მავრად ვერ ახერხებენ“.

არც ახლა შეეღოს 29... ექ8. ხაილსტრაციოდ მოცუვაში ერთ შესაძლო გარტყმებას: 30. ექ8 (შექარა მშ) მშ6 მ1. ექ6 მც (e4) მ2, ექ7 მშ6 მ2, ექ8 მშ4 მ4. მშ6+! ხვ მ5. ხვ ლვ6 (მშ6 მ6) მ2, ექ8 მ2. ექ7 (მ±) მ6. ექ8+ მშქ7 მ2. ექ11 ან მ3... მშდ—მ8 მ4. ექ8მ1 (ახსტებს გ6 უქრის დაცვას) მც8 მ5. მშ6+! (უკვი შერაბდნენდ!) ხვ მ3. ხვ ე0 (ნებისმიერი სვლა) მ2. ექ8+ ექ7 მ8. გქ7+! მ±.

დაფსთან შეუძლებელი იყო უამრავი ვარიანტის გათვლა. თორიას კომბინაციური ინტუიცია მწიფეყოფნად ზრდის პარტიის ესტეტიკურ-ამპტიკურ დიფერულბას (ინტუიციის და რისკის თაობაზე იხ. „პირინები“ 1974 წ. №8).

მე... კქმ!

ბრწყინველ კომბინაციის დასწყისი დაფავ უმაღლესი პარნიონს — კორინიების რეიშია ერთ მოლოამიში შერარტყმული ყველა ფიგურის ძალა პარნიონულად ამორცილებს კომბინაციურ თემას. კუ რამენიმე ფიგურის დარტყმის ქვეშ დგება, მავრად მისი აუვანა არტური მთავანს აკრებლს ჩვეულებრივ გაგების ამა თუ იმ სვლის შესაძლებლობა-შეუძლებლობაზე.

ე7 მხედრის წახვლა არ შეიძლება მშვ+ის გამო. „თუ 30... ექ4+ მაშინ 31. გქ4...“ მწ.

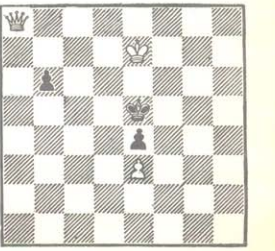
თუ 30... ლმ8 მ1. ექ7! ან 30... ექ8 მ1. ექ7!

31. ექ1: ექ6 მ2. ექ7+!!
კომბინაციის დამავრცილებელი სვლა.

32... ლვ7.
„თუ 32... ექ7 მ3. ექ8, ხოლო თუ 32... მშგ. მქ8 მ5+ და მშ6 მოქმეობს“.

33. ექ8+ ექ8 მ4. მწ ლვ6 მ5. მე7.
შავები დანებდნენ, რადგან მ5... ლვ7-ს მოქვება მ6. ექ8+ ლმ8 მ7. მშვ6+ ეს უქრა (ეწ) „აქილესის ქუსლი“ აღმონდა შავებისათვის.

მთელ პარტია ნორჩანა მპქადრავემ იხე ჩაატარა, რგორც წამდილმა ოსტატმა! ახლა ვთავაზობთ თბილისის 136-ე ხალხური სკოლის მასწავლებლის ჯუმბერ ლახანიძის ამოცანას.

შამათი მ სვლაში.
ველიო თქვენს მახულს.

1. e4 e5 2. d4 d5 3. მძ2 მწ1 4. ეწ მწ—მ7 5. H4 ე5 6. cd.

ნადრედად ახვევს პოზიციას.

7. cd ლმ8 8. მწვ მწ6 9. მძ—მწ ექ7 10. გქ ლმ8.

შავები „ფერაკავის ცვლიან“ — გადადიან „დემონარკოს ვარიანტში“. რომელში ხ6 უქრას მხედარი იკავებს. საყურადღებოა: h4 უქრის ლაზნიერისათვის შემოქანება და f7—f6-ის „ქ“ ხაზის გახსნა. ამ სიტუაში შავები თამაშის ბრწყინველ ნიშნაშია რტყმული-ვაგინანის პარტია სკოლურ 1976 წ. სავარჯიშოების ტურნირდან.

11. მე—მე მშ6 12. ექ8 ექ7 18. ექ1 ექ8 14. მშვ6 0—0 15. გქ4.

„თეთრები იწყებენ შეტევას“ (თორია).

15... ლმ6 16. ექ გქ 17. მშვ ექ8 18. მწ1

„თეთრები ხსნიან ხაზებს და იწყებენ იერიშს შავ მივდენ“.

18... ექ 19. გქ ექ8 20. ხვ მე7 21. ექ8 ექ7 22. ლმ8 მშ6 23. მწ1 მშვ8.

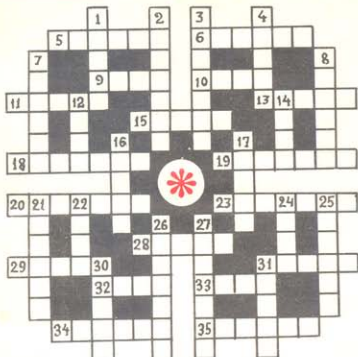
თუ 23... ექ8, მაშინ 24. ლვ6+მშქ8 მ5. მშ6+! მხედრის ეს შეტევა „დამოკლეს მახავითაა“ პარტის პოლომდე (კულოციტებს) შესაბამ. „პირინების“ 1976 წ. №1, 2, 8). ვჯახივდეს, რომ ხაშიშია არა მარტო თვით კომბინაცია, არამედ მისი განსაკუთრებულ მპქადრ. დავკვირვებულნი ვართ — სავითოდ ჰაფრაკის პარტიაში — აღმოჩნდა, რომ ზოგჯერ შეტევა (ძირითად მედვედ) ემუარება ნებისაწარი ჩაუქრებულ ტაქტიკურ დარტყმას მ5... ხვ 24. გქ ექ1+ 27. ექ1 ექ7 28. ექ8 მწ6 პარტია: ექ7+ და ექ7+.

24. ექ ექ8 25. ლმ1 მშ4 26. ექ8!!

დღიველია! „თეთრები სწორადენ პაქს, რომ არ შეუფრხდეს მათი შეტევა“.

26... ექ8 27. ლმ8 ექ8 28. ხვ ლმ8.

ეს და მშოდვენი კონკრეტული ვარიანტები ნაივლოდენ, რომ თეთრები უტყუარი ადლოთია ავახებდნენ პოზიციას. მავალითა: 28... ექ8 29. მშ6+! ხვ 30. გქ მწ6 (თუ ექ7 31. ექ7+! 31. ექ1 ექ7 32.

მდინარე საქართველოში; 24. მდინარე აზიაში; 25. ხელოვნების დარგი; 26. სახელმწიფო აფრიკაში; 27. ფეხბურთელთა გუნდი პორტუგალიაში; 30. დადებითად დამუხტული ელექტრონი; 31. სასარგებლო წიაფისეული;

თარგუმულად: 5. ფრანგი რევოლუციონერი, უტოპისტი; 6. ყვავილი; 9. ერთნაირ იდეოლოგიის მიმდევართა გაერთიანება; 10. გერმანელი მწერალი; 11. იტალიელი მეცნიერი; 13. არგენტინელი ფეხბურთელი; 15. ხობა, ანუ?... 18. კაპიტალისტური სახელმწიფო; 19. ინგლისელი მეცნიერი; 20. კიბური ელემენტი; 23. კიბური ელემენტი; 28. ინგლისელი ფეხბურთელი; 29. ცნობილი ქართველი მედიკოსი; 31. მეცნიერების დარგი; 32. ქიმიკნის

ფხვნილი; 33. მსოფლიო ფეხბურთის ფედერაციის შემოკლებული სახელწოდება; 34. ტბა საბჭოთა კავშირში; 35. კუნძული იაპონიაში.

ნაპბარ დამუნაშვილი, თბილისის 188-ე საშუალო სკოლა, IX კლასი.

პანხინი № 11-ში გრითაპსაბაუ „სხრკალიზუზა“ გამომცანაბი

1. რბე; 2. ლაზერის ხსები; 3. ნიავი.

აბრცანა 60 გუნდას.

შპეულად: 1. ფრანგი კინოარსკვალა ქალი; 2. კუნძული ხმელთაშუა ზღვაში; 3. გერმანიისა და მსოფლიო მუშათა მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწე; 4. მისამღერი ქართულ სიმღერაში; 7.

ქალის სახელი; 8. პირველი ქართული ოპერის შემქმნელი; 12. ქართული კინოფილიმი; 14. ჭრილობა, ანუ?... 16 ფრანგი მწერალი; 17. პლანეტა; 21. კოსმეტის ძველი სახელწოდება; 22.

საკვირეალი

გურგენიძე ა. — რუმენა (პოემა-ორატორია) 2
 იუბილეს გვილოცავენ 6
 კაჭახიძე გ. — მოზარდების მეგობარი (ლექსი) 6
 შეხვედრები ჩვენს მკითხველებთან 8
 იუბილეს გვილოცავენ 10
 ფოცნიშვილი გ. — ორმოცდაათი წლის „პიონერს“ ორმოცდაექვსი წლის პიონერისაგან (ლექსი) 11
 მირცხულავა ა. — ეურნალ „პიონერს“ (ლექსი) 12
 ჩვენი მკითხველი 14
 ქორქია რ. — შე და პიონერები (მოგონება) 16

ფაილოძე ნ. — თვითონ უნდა ვიყოთ სამაგალი- 17
 თონი (წერილი) 17
 ქართველი პოეტები „პიონერის“ 19
 ფურცლებზე 20
 „აისი“ 20
 ქართველი პოეტები „პიონერის“ 22
 ფურცლებზე 22
 გოგოლაძე თ. — მხარამხარი (მოთხრობა. დისას- 23
 რული) 23
 „მხედრონი“ 30
 „ცხრაკლიტული“ 32

გარკეანის მხატვრობა თინეზი სამონაპისი.

მთავარი რედაქტორი ბბპული შელია.

სარედაქციო კოლეგია: დორე მალაპირმა, ზურბ ლეშაშვილი (პ/მგ. მდივანი), ზურბ ლომიძე, მარტინი, ბიმიუ ფიციშვილი (მხატვარი-რედაქტორი), ბიორბი ძლიბაძე, ნოდარ შაბანაძე, სიმონ შაფრიანი, ლეან ჩიჭვანი, ზურბ ზუბურშიძე.

საკ. კ. ცკ-ის გამომცემლობა

წეი მთავარი: თბილისი, ლუბლის ქ. № 14. ტელეფონები: რედაქცია — 93-97-05 93-31-81 აბს. მდივანი 93-97-08 93-53-03 გაკვეთილებში — 93-97-02 93-97-01

საკ. კ. ცკ-ის გამომცემლობის სტამბა თბილისი ლუბლის ქ. № 14. „ПИОНЕРИ“ და გრუზისკო-აზიის. Издательство ЦК КП Грузии. Тбилисский завод ЦК КП Грузии. Тбилиси, ул. Ленина № 14. გადამცემი სტამბა 181 ა 76 წ. სტამბითელითა ცაბჭეველა 6/XXI-76 წ. ჯალალთა ფონიბატი 00X-00V. თბილისის საბჭოთა ქვეყნის 4. საბჭოთა-საბავარიის თბილისი 5/35. უფასო 16 3489 ჯიბ. 142.000. უფ. 00509

უფაბი 20 კაბაკი

რედაქციაში უფასოლო მასალა რედაქციას არ უბრუნდება.

კინტოვაძი. მანანა ვიჩალაური, 11 წლის.

ბავშვთა
ხელოვნების
ფურცელის
ექსპონატებიდან

მოდან პაღაუთლიძე. გიორგი აბჯალაძე, 9 წლის.

ქველი თბილისი. კეთევან მანკვაძე, 7 წლის.

684/215

საქართველოს
საბავშვო ბიბლიოთეკა

სომეხები
N 9

სომეხები
N 1

სომეხები
N 1
1959

სომეხები
N 3
1959

სომეხები
N 6
1959